

Notariaat magazine

maandlijks informatie- en opinieblad
voor en over het notariaat

editie 11 | november 2013 | jaargang 13

1 jaar flex-bv

8

*PLEit 2013:
ICT en de juridisch
professional*

16

*Onderzoek
naar gebruik
levenstestament*

22

Foort van Oosten (VVD)

*Notaris essentieel
voor behoud
rechtszekerheid*

KNB

Koninklijke Notariële
Beroepsorganisatie

Sdu UITGEVERS

Ruimte

voor de notaris met een solide basis

Risico's raken uw ondernemersgeest en uw ambities. Deze risico's kunnen van operationele en financiële aard zijn. Denk aan uw locatie, uw apparatuur of uw cash-flow. En wat als u persoonlijk aansprakelijk wordt gesteld voor een beroepsfout?

Maar ook uw inzetbaarheid is een risico. Want wat als u arbeidsongeschikt raakt? En hoe zit het met uw pensioen? Belangrijke zaken waar u op een kostenefficiënte maar verstandige wijze mee om moet gaan.

Aon Professional Services adviseert u bij het inzichtelijk en beheersbaar maken van uw risico's. Wij kennen de notarispraktijk al 70 jaar en zijn verzekeringsspecialist voor de notariële sector. Wij bieden u een optimale totaaloplossing. Met diverse verzekeringen, producten en diensten toegespitst op uw branche. Zo krijgt u de ruimte om te ondernemen met een solide basis.

Meer weten?

Kijk voor meer informatie op www.professionalservices.nl. Voor persoonlijk advies, neem contact op met Aon Professional Services, tel. **020 430 52 71**.

SCHOONHEID ZOEKT STEUN

WIJ HEBBEN STEUN NODIG VOOR ONDERZOEK,
RESTAURATIES EN EDUCATIEVE PROJECTEN DIE
ANDERS NIET GEREALISEERD KUNNEN WORDEN.

RIJKSMUSEUM.NL/STEUN

RIJKS MUSEUM

Algemeen Niet
Regerende Instelling

ANBI
CBF

8 Meer vrijheid in denken

De mogelijkheden van de flex-bv zijn nog lang niet uitgekristalliseerd. Maar de ervaringen met het nieuwe bv-recht zijn zeer positief. 'Het is een enorme verrijking van het instrumentarium van de notaris.'

16 Pleit 2013: 'Digitaliseren betekent faciliteren'

Een oude mengvoederfabriek aan de rand van Utrecht was dinsdag 8 oktober het toneel voor Pleit, een kennisdag voor de juridische professional. Zo'n vierhonderd bezoekers kregen hier informatie over ICT-gerelateerde onderwerpen. Hoogtepunt van de dag was voor veel bezoekers de lezing van de Britse schrijver en ICT-adviseur Richard Susskind.

Beroeps- en praktijkuitoefening

- 32 Touwtje en ambtszegel niet meer verplicht
- 33 Eerste kantoor over naar Centraal Digitaal Repertorium
- 34 Eurocommissaris Viviane Reding bedankt het notariaat
- 34 KNB Cursusagenda
- 35 Filmpjes over notariële onderwerpen op notaris.nl
- 35 Close up: Angélica Negro

Verder in dit nummer

- 6 Nieuws
- 12 Stelling: Afschaffing van de algemene ledenvergadering is een goede zaak
- 15 Column Nora van Oostrom-Streep
- 19 Terugblik: Rafique Jabri
- 24 Serie: Op de markt
- 26 Wetenschappelijk congres 2013
- 28 En verder: Martin-Jan van Mourik
- 30 Vragen staat vrij
- 31 Specialisten
- 32 Column Franc Wilmink
- 36 Tuchtrect
- 38 Personalía
- 38 Kanocolumn

20 Notaris essentieel voor behoud rechtszekerheid

Foort van Oosten (VVD) is sinds een jaar lid van de Tweede Kamer. Het notariaat zit in zijn portefeuille. Onlangs gaf hij in een lezing zijn visie op het notariaat. Reden voor een interview met *Notariaat Magazine*.

22 Meer behoefte aan uniformiteit bij levenstestamenten

Steeds meer notarissen maken gebruik van het levenstestament. Ook het aantal inschrijvingen in het Centraal Levenstestamentenregister (CLTR) stijgt gestaag. Er is duidelijk behoefte aan het levenstestament. Die zal nog kunnen toenemen wanneer er meer uniformiteit komt in gebruik en registratie.

OP DE COVER

Tweede Kamerlid Foort van Oosten (VVD) geeft op pagina 20 zijn visie op het notariaat

Notariaat Magazine
editie 11, november 2013

COLOFON

Notariaat Magazine is een uitgave van de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB) en publiceert nieuws en achtergronden over onderwerpen die het notariaat raken. Bij de KNB zijn ruim 1.400 notarissen en 1.850 kandidaat-notarissen aangesloten. Het blad wordt in een oplage van ruim 5.000 exemplaren verspreid onder KNB-leden en externe relaties. Notariaat Magazine verschijnt eenmaal per maand, met uitzondering van de maand augustus. De redactie van Notariaat Magazine is onafhankelijk en werkt op basis van een redactiestatuut. De redactie behoudt zich het recht voor ingezonden brieven en opinies in te korten.

Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB)
Spui 184
Postbus 16020
2500 BA 's-Gravenhage
telefoon: 070 3307111
fax: 070 3621749

Redactie: Mechtelt Lindenhovius (hoofdredacteur), Jessica Hendriks (redacteur), Clemens van Gessel (correctie),
Telefoon 070 3307170, **e-mail** nm@knb.nl

Aan dit nummer werkten mee:
Lex van Almelo, Alieke Bruins, Roel Ottow, Tatiana Scheltema, Henriette van Wermeskerken

Redactieraad: Hans Willem Heetebrij, Kees Louwerens, Maarten Meijer (voorzitter), Hens Meengs, Ariën Nielsen, Nora van Oostrom-Streep, Mariska Verkooijen en Teska van Vuren

Foto's: Truus van Gog
Omslag: Truus van Gog

Vormgeving:
Okapi. Corporate Identity Atelier

Uitgever: Sdu Uitgevers,
Peter Frissen
Prinses Beatrixlaan 116
2595 AL 's-Gravenhage
Postbus 20025
2500 EA 's-Gravenhage
telefoon: 070 3789571

Druk: DeltaHage
grafische dienstverlening, Den Haag

Abonnementen: De abonnementsprijs bedraagt 107,95 euro per jaar (excl. btw en incl. administratie- en verzendkosten), prijswijzigingen voorbehouden

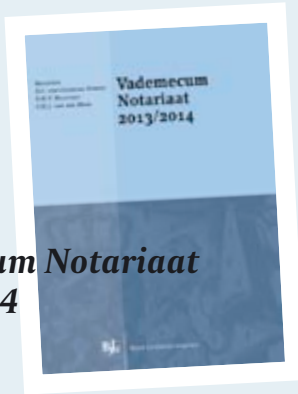
Abonnementenadministratie:
Sdu Klantenservice
Postbus 20014, 2500 EA 's-Gravenhage
telefoon: 070 3789880, fax: 070 3789783

Vanwege de aard van de uitgave, gaat Sdu uit van een zakelijke overeenkomst; deze overeenkomst valt onder het algemene verbintenissenrecht.

Advertentie-acquisitie: Sales & Services, Gerrit Kulsdom Postbus 2317, 1620 EH Hooram
telefoon: 0229 212111, fax: 0229 270404
e-mail: administratie@salesandservices.nl

ISSN: 1568-4121

© KNB/Sdu Uitgevers
Alle rechten voorbehouden. Behoudens de door de Auteurswet gestelde uitzonderingen, mag niets uit deze uitgave worden vervaardigd (waaronder begrepen het opslaan in een geautomatiseerd gegevensbestand) of openbaar gemaakt, op welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever of de KNB. De bij toepassing van art. 16B en 17 Auteurswet wettelijk verschuldigde vergoedingen wegens fotokopieën, dienen te worden voldaan aan de Stichting Reprorecht, Postbus 882, 1180 AW te Amstelveen. Hoewel aan de totstandkoming van deze uitgave de uiterste zorg is besteed, aanvaarden de auteur(s), redacteur(en) en uitgever geen aansprakelijkheid voor eventuele fouten of onvolkomenheden.

Vademecum Notariaat 2013/2014

Boom Juridische uitgevers heeft onlangs *Vademecum Notariaat 2013/2014* uitgebracht. Deze nieuwe editie bevat alle van kracht zijnde wet- en regelgeving. Daarnaast treft u bij bepaalde regelingen een toelichting aan die is opgesteld door de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB). Ten slotte is er, vanwege de toenemende relevantie voor de praktijk, voor gekozen ook de tekst van de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme (Wwft) op te nemen. ISBN 9789089748287

Europese beroepskwalificatierichtlijn niet van toepassing op notarissen

Het notariaat blijft uitgesloten van de Europese beroepskwalificatierichtlijn. Daar heeft het Europese Parlement onlangs mee ingestemd.

Door de beslissing kunnen Nederlandse notarissen niet tot notaris worden benoemd in een andere lidstaat en notarissen uit een andere lidstaat niet tot notaris in Nederland. Dit in tegenstelling tot veel vrije beroepen waar inschrijving in een andere lidstaat wel mogelijk is. Omdat de procedures daarvoor ingewikkeld zijn, heeft de Europese Commissie voorgesteld deze te vereenvoudigen en wilde ook notarissen onder de regeling laten vallen. Volgens de arresten van 24 mei en 1 december 2011 van het Europese Hof van Justitie maken de werkzaamheden van de notaris immers geen onderdeel uit van openbaar gezag, zo was de redenering van de Europese Commissie. De Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB), de Nederlandse regering en de CNUE, de koepelorganisatie voor notarissen in Europa, hebben zich daartegen verzet. Notarissen beoefenen een openbaar ambt. Bovendien zijn de verschillen tussen de Europese notariaten te groot. Ze kunnen zich beter richten op samenwerking met elkaar.

Eerste Kamer akkoord met wijziging curatele, beschermingsbewind en mentorschap

De Eerste Kamer heeft op 15 oktober de Wet wijziging curatele, beschermingsbewind en mentorschap aangenomen. Wanneer de wet in werking treedt, is nog niet bekend.

Door de wetswijziging wordt de kring van verzoekers tot instelling en opheffing van de beschermingsmaatregel uitgebreid en de beloning van de curator, bewindvoerder en mentor verhoogd. Daarnaast moeten vertegenwoordigers voortaan voldoen aan een aantal kwaliteitseisen, die getoetst kunnen worden door een accountant of andere deskundige. Verder krijgt de kantonrechter de bevoegdheid tot inzage in de kantoor- en privé-administratie van de vertegenwoordiger.

RELATIE LEVENSTESTAMENT

Eerder bij de behandeling van het wetsvoorstel in de Eerste Kamer hebben diverse partijen vragen gesteld over de relatie van dit wetsvoorstel met het (notariële) levenstestament. De staatssecretaris van Veiligheid en Justitie heeft daarop geantwoord dat het levenstestament een nuttig instrument is om de regie over het leven meer in eigen hand te houden. Daarbij kan gekozen worden voor een notariële akte met registratie in het Centraal Levenstestamentenregister. Voordelen daarvan zijn volgens staatssecretaris Teeven dat de notaris de wilsbekwaamheid van cliënten kan

De kantonrechter krijgt de bevoegdheid tot inzage in de administratie van de vertegenwoordiger.

vaststellen en dat de authenticiteit van de akte vaststaat. Verder zegt hij: 'In de tweede plaats is de vraag wie het register beheert (thans de KNB). Ook indien het beheer door een overheidsorgaan zou worden uitgevoerd, zouden er kosten aan het beheer verbonden zijn. Kortom, mijn indruk is dat het bestaande, op vrijwilligheid gebaseerde systeem zich goed ontwikkelt. De overheid kan hierbij een faciliterende rol vervullen.'

AANVULLENDE WETGEVING

Teeven denkt niet dat de inhoud van een levenstestament moet worden voorgeschreven door de overheid, ook niet in modelvorm, omdat iedere situatie maatwerk vergt. Wel heeft hij toegezegd na te gaan of aanvullende wetgeving voor het levenstestament nodig is. Ook gaat de staatssecretaris kijken naar het gezagregister waarin staat wie het gezag over een kind heeft. Dit wordt nu nog decentraal gehouden bij de rechtbanken. Teeven is voornemens de Raad voor de Rechtspraak aan te wijzen als het orgaan dat het centraal register houdt.

Gerechtsdeurwaarders komen ook met register

De Koninklijke Beroepsorganisatie van Gerechtsdeurwaarders (KBvG) is een online register gestart waarin kan worden gecontroleerd of iemand gerechtsdeurwaarder is. Dit omdat mensen nog weleens doen alsof ze gerechtsdeurwaarder zijn.

KONINKLIJKE BEROEPSORGANISATIE VAN GERECHTSDEURWAARDERS

Je voordoen als gerechtsdeurwaarder terwijl je dit niet bent, is strafbaar. Toch gebeurt het nog weleens. Een gerechtsdeurwaarder heeft vergaande bevoegdheden en daarom is het belangrijk om zeker te weten of iemand daadwerkelijk gerechtsdeurwaarder is. In het nieuwe register toets je een naam in, waarna meteen zichtbaar wordt of diegene als gerechtsdeurwaarder staat geregistreerd.

Spin-off voor de toekomst

De HEMA notarisservice deed eind oktober heel wat stof opwaaien. De media besteedde er uitgebreid aandacht aan en de discussie tussen notarissen laaide in social media hoog op. **Ronald Brinkman** van Vechtstede Hardenberg is een van de notarissen die meedoet met de service.

Voor wie is de HEMA notarisservice?

'Ik denk dat deze manier mensen aanspreekt die anders niks regelen. Mensen die huren en een samenlevingscontract nodig hebben bijvoorbeeld. En waar alleen een standaard akte voldoende is. Veel collega's praten in zo'n gesprek toch naar een bepaald model toe en maken keuzes voor de cliënten die aan tafel zitten. De mensen aan tafel gaan er terecht vanuit dat de notaris weet wat goed is. Net zoals ik bij het afsluiten van een verzekering erop vertrouw dat de adviseur weet wat ik moet doen.'

Waarom doet u mee met de HEMA notarisservice?

'Doordat de HEMA laagdrempelig is, hoop ik hiermee een nieuw publiek aan te spreken. Ik heb voor volle zalen staan praten over de AWBZ, maar een bijeenkomst over samenwonen wordt niet druk bezocht. Die mensen probeer ik zo toch iets te laten vastleggen. En als deze samenwoners dan later meer moeten regelen, hoop ik dat ze naar mij komen. Een spin-off voor de toekomst dus. Natuurlijk wijs ik hen er wel op als blijkt dat een standaard akte toch niet geschikt is. Dan hoop ik dat ze hun maatwerkakte alsnog bij mij laten maken.'

Wat vindt u van de commotie?

'Heerlijk! Dat genereert aandacht voor de service. Maar collega's zijn wel erg snel met oordelen. Zo wordt er onder andere gesproken over het schenden van de geheimhoudingsplicht. Dit is niet het geval. De klant laat de gegevens achter bij de HEMA en heeft met de winkel een overeenkomst. Dat zie je veel vaker bij juridische en financiële producten die lopen via websites. De notaris krijgt die gegevens doorgemailed, maar doet daar verder niets anders mee. Wij schenden dus niet onze geheimhoudingsplicht.'

Kan het leveren van een akte wel voor 125 euro?

'Ik word er niet rijk van nee. Maar als het weinig werk is, verdien ik er wel iets aan. En als een cliënt naast zijn samenlevingscontract ook nog bij mij een volmacht laat maken, heb ik er een nieuwe vaste klant bij.'

Waarom is het volgens u wel een goed initiatief?

'Laten we eerlijk zijn. In de praktijk komt standaardwerk nou eenmaal best veel voor. Ik passeer best veel dezelfde model samenlevingscontracten en model testamenten voor verschillende klanten, omdat dat model bij hun situatie past. Waarom zouden we deze standaard akten niet op een laagdrempelige manier aanbieden? Als het past, is het goed. Het is niet zo dat de HEMA notaris speelt. De cliënten komen uiteindelijk bij mij aan tafel, dus waarom niet?'

Handboek Nalatenschappen

Sinds oktober is er een nieuw boek over nalatenschappen op de markt. Arjen van Ketel beschrijft in *Handboek Nalatenschappen* stap voor stap hoe een organisatie nalatenschappen kan werven en afwickelen. Hij geeft suggesties welke doelgroepen te benaderen en stelt wat de beste boodschap is. Ook legt hij uit wat de juridische en fiscale kaders zijn en geeft hij inzicht in de denkwereld van de oudere doelgroep en hun overwegingen rond het begunstigen via het testament.

het aanbieden van executele en geven soms tot op zekere hoogte advies', aldus Van Ketel.

DE AUTEUR

Arjen van Ketel (1957) heeft ruim twintig jaar ervaring met fondsenwerving. Vanaf 2001 specialiseert hij zich in de werving van nalatenschappen. Tevens is hij initiatiefnemer en hoofddocent van de jaarlijkse leergang werving nalatenschappen. ISBN 978.90.5730.928.1

Het boek is vooral bedoeld voor fondsenwervende organisaties, maar – volgens Van Ketel – ook interessant voor het notariaat. Goede doelen en notariaat hebben een overlappende doelgroep. 'Notarissen hebben zowel bij het afsluiten als bij de afwikkeling steeds meer te maken met non-profitorganisaties. Die organiseren hun afwikkeling anders, denken na over

Ondertussen op Twitter

Op Twitter wordt druk gediscussieerd over de HEMA notarisservice. De een begrijpt niet dat de HEMA deze dienst aanbiedt, een ander vindt het juist een goede stap. Tegenstanders zijn bang dat dit niet goed gaat en vinden het branchevervreemding. Toch zijn er ook twitteraars die kansen zien voor het notariaat. Maar de meeste tweets hebben een grappige ondertoon: 'Gaan notarissen toch ook gewoon worsten verkopen!' en 'Testamentje bij je broodje?'

#Socialmedia

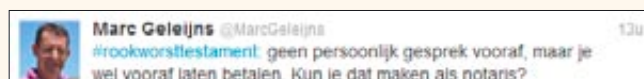
Charlotte Meindersma
(juridisch adviseur)
@CharlottesLaw

Hans van Schie (accountant)
@hansvanschie

Heldoorn Eggels
(notariskantoor)
@HeldoornEggels

Marc Geleijns (notaris)
@MarcGeleijns

Notaris IJzendijke
(notariskantoor)
@NotarisVenV

Van Grafhorst
(notariskantoor)
@vangrafhorst

‘Met deze wetgeving kunnen we, meer dan tevoren, klare taal spreken’

De mogelijkheden van de flex-bv zijn nog lang niet uitgekristalliseerd. Maar de ervaringen met het nieuwe bv-recht zijn zeer positief. ‘Het is een enorme verrijking van het instrumentarium van de notaris.’

TEKST Tatiana Scheltema | BEELD Truus van Gog

Het was even wennen – alleen al aan de naam, die suggereert dat de flex-bv een nieuw soort rechtspersoon is. ‘Ik begin altijd met cliënten te vertellen dat de flex-bv als zodanig niet bestaat, dat alleen de wetgeving rond de oude bv als rechtspersoon met aandelen is veranderd’, zegt notaris Pieter-Jan Zeestraten uit Heerlen. ‘Dan kijken ze me aan alsof ze het in Keulen horen donderen. “Maar je móet toch een flex-bv hebben?”, zeggen ze dan.’ Ook Zeestraten zélf moest wennen aan de nieuwe regels, of liever: het wegvallen van regels. ‘Als je zoals ik heel lang met het vorige bv-recht hebt gewerkt, zit je in een bepaald denkpatroon en dat moet je helemaal loslaten. Vroeger, als een cliënt belde om een bv op te richten, zei je: “Prima, komt u maar langs met een bankverklaring of een accountantsverklaring.” Je was veel tijd kwijt aan formaliteiten die zagen op de toetsing of het kapitaal was gestort. Al die formele regeltjes zijn weg. Het eerste gesprek gaat nu echt over de inhoud. Je kunt nu rustig achteroverleunen en zeggen: “Hoe wilt u het hebben?”’

ANDERS DENKEN

Het mooie van de nieuwe wetgeving is dat die ‘nieuwe zichtpunten’ biedt waardoor je anders gaat denken, zegt Zeestraten. ‘En dat leidt in de praktijk tot hele nieuwe vormen.’ Als voorbeeld noemt hij een familiebedrijf waarbij inmiddels de derde generatie aan het roer staat. ‘Zij hebben een compleet nieuwe, statutaire indeling gemaakt. De oude generatie zit er nog een beetje in, maar hoeft niet meer gerechtigd te zijn in de winst. De nieuwe generatie moet gaan bouwen. Dus de winst gaat naar de kinderen, maar de oudere generatie houdt met winstrechtloze aandelen nog wel een vinger in de pap. En je kunt de bv dezelfde dag al opgericht hebben.’

AANTREKKELIJKER

De Wet vereenvoudiging en flexibilisering bv-recht trad ruim een jaar geleden in werking. Een aantal als beklemmend en nutteloos ervaren eisen aan de oprichting van een bv, zoals het startkapitaal van 18.000 euro en de verplichte accountants- of bankverklaring, werd afgeschaft. Het werd mogelijk om

stemrechtloze en winstrechtloze aandelen uit te geven en ook de regels met betrekking tot kapitaal- en crediteurenbescherming werden gewijzigd. Bovendien is de regeling voor de benoeming van bestuurders en commissarissen ingrijpend veranderd. Doel van de nieuwe wetgeving was om de bv als rechtsvorm aantrekkelijker te maken voor ondernemers. Cijfers van de Kamer van Koophandel suggereren dat dat deels is gelukt: tussen oktober 2012 en oktober 2013 werden 54.468 nieuwe bv’s opgericht, een stijging van ruim 50 procent ten opzichte van het jaar ervoor. De meeste nieuw ingeschreven bv’s zijn, volgens de Kamer van Koophandel, gericht op beheersactiviteiten: het aantal financiële holdings en beleggingsinstellingen, waaronder ook stamrecht- en pensioen-bv’s vallen, is sinds oktober 2012 meer dan verdubbeld.

GRENZEN

Dat je met de flex-bv alle kanten op kunt, staat wel vast, maar waar de grenzen liggen, is nog lang niet duidelijk. Dat bleek vorige maand tijdens een debatmiddag ter gelegenheid van

1 jaar flex-bv

Meer vrijheid in denken

de eerste verjaardag van de flex-bv bij het Zuidas Instituut voor Financieel recht en Ondernemingsrecht (ZIFO) in Amsterdam. Eén van de sprekers bij het ZIFO was de Amsterdamse notaris Tom van Duuren. Net als Zeestraten ontdekt Van Duuren nieuwe invullingen voor het bv-recht. De meest principiële wijziging in het nieuwe bv-recht is volgens Van Duuren dat de verplichte blokkeringsregeling is komen te vervallen. 'Je kunt nu in de statuten zetten dat de aandelen vrij overdraagbaar zijn. In principe kun je de bv dus ook naar de beurs brengen. Dat klinkt raar, want de "B" staat immers voor besloten, en niet voor "Beurs". Ik onderzoek nu de mogelijkheid van een beursgang van een bv, in dit geval in Azië. Of de Aziatische beursautoriteiten het zullen accepteren, is nog de vraag, maar puur naar Nederlands recht kan het, ofwel door certificaten van aandelen uit te geven – dat zou het mooiste zijn – maar je zou ook met stemrechtloze aandelen kunnen werken. Je kunt zelfs denken aan stemgerechtigde aandelen, zoals vroeger.'

SANCTIES

Het geeft maar aan dat je met het flexibele bv-recht ook in de internationale praktijk goed uit de voeten kunt, zegt Van

Duuren. Hij adviseert veel bedrijven die grensoverschrijdende joint ventures aangaan, bijvoorbeeld rond de ontwikkeling van een bepaald product. 'In zo'n situatie wil je dat de aandelen juist wél – althans tijdelijk – onoverdraagbaar zijn, want je wil niet dat één van de partijen voortijdig uitstapt. In dat geval zet je een *lock up*-bepaling in de statuten. Daarmee regel je het veel beter dan voorheen, want een statutaire bepaling heeft een goederenrechtelijke werking: de overdracht van aandelen in strijd met een statutaire *lock up* is domweg ongeldig. Dus de afdwingbaarheid van zo'n bepaling wordt daarmee aanzienlijk vergroot.' Dat geeft zekerheid en rust. Maar nog niet op alle punten, zegt Wino van Veen, hoogleraar vennootschaps- en rechtspersonenrecht aan de Vrije Universiteit en *special council* Ondernemingsrecht bij BakerMcKenzie in Amsterdam. Volgens Van Veen is nog niet duidelijk of, en welke vennootschapsrechtelijke sancties je kunt opleggen als vennoten zich niet aan hun afspraken houden. 'In de literatuur wordt bijvoorbeeld wel gepleit om het vennootschapsrecht te gebruiken om de regels over de executie van verpande aandelen te omzeilen. Je kunt je afvragen of het vennootschapsrecht zich daarvoor leent. Maar dat gaat wel heel ver. En je kunt

je afvragen wat er gebeurt in de situatie dat de pandhouder zegt: "Jij komt je verplichtingen niet na, nu moet jij je aandelen verkopen aan iemand die ik aanwijs." Kun je dat voorkomen door er een vennootschapsrechtelijk arrangement onder te leggen?'

Waarschijnlijk niet, denkt Van Veen, maar je kunt er gif op innemen dat iemand het zal uitproberen. 'Het is kennelijk al uitgedacht; of het al wordt toegepast weet ik niet. Maar dit soort nieuwe constructies moet zeker ook worden getoetst.'

FISCAAL

Een andere vraag die tijdens de debatmiddag opborrelde, is wat er fiscaal gebeurt als de bv haar kapitaal de facto uitkeert als winst – volgens Van Veen een juridische onmogelijkheid omdat de titel dan niet klopt. Als er geen winst is, kun je misschien spreken van 'een voorschot op de winst', maar niet van een 'winstuitkering'. Maar fiscalist Jan van de Streek, universitair docent Belastingrecht aan de Universiteit van Amsterdam en adviseur Vaktechniek bij Ernst & Young, meent dat er in een dergelijk geval een negatieve winstreserve ontstaat. Het bv-recht is volgens hem net zo flexibel geworden als het contractenrecht. 'Zolang je je schuldeisers op tijd kunt betalen, is er niets aan de hand. Of je kunt leveren, is een tweede: ik kan jou de Eiffeltoren verkopen, maar de kans dat ik hem bij je aflever, is vrij klein.'

Hoe die aandelen vervolgens door de fiscus worden gewaardeerd, hangt af van hōe, of vooral wāár je het opschrijft, zegt Van de Streek. 'Stel, een investeerder krijgt in ruil voor een garantstelling een belang van 3 procent in een bv. Schrijf je die borgstelling op in de statuten, dan wordt zijn aandeel automatisch belast in box 2 als aparte aandelensoort, wat je vaak niet wil. Het alternatief is dat je die borgstelling in een aandeelhoudersovereenkomst vastlegt en in de statuten alleen opneemt dat de aandeelhouder zich aan de afspraken moet

CIB Centraal InkoopBureau
Dé kantoor specialist voor notarissen

Notarieel aktepapier van het CIB:

**AKTEPAPIER VAN EEN HOGERE KWALITEIT MET LAAGSTE
PRIJS GARANTIE ÉN LEVERTERMIJN VAN 1 DAG!**

- Nergens voordeliger: altijd 5% onder de marktprijs
- Het best beveiligde papier in zijn soort
- Conform de door de KNB opgestelde regels en verordeningen
- NEN2728-gecertificeerd voor duurzaam archiveren
- Verkrijgbaar in kwaliteitssoorten Eminent en Confident
- Al leverbaar vanaf 1 doos à 6 pakken per soort
- Vandaag vóór 14:00 uur besteld, morgen in huis!

**Het notarieel aktepapier van het CIB
is het best beveiligde papier in zijn soort:**

- Gecentreerd watermerk met het logo van de KNB.
- Notarieel aktepapier is een waardedocument. In Nederland is het gebruikelijk dat waardedocumenten 'optisch dood' zijn, wat inhoudt dat het papier onder aanstraling met Ultra Violet licht niet oplicht. Documentexperts doen bij controle op documentfraude als eerste een U.V.-test. Als een (gedeelte van) een document toch oplicht, kan dit een aanwijzing zijn dat er in de tekst iets veranderd is. Een vals of vervalst document zal dan ook onmiddellijk opvallen.

**Bel ons nu voor een gratis proefpakket
en oordeel zelf:**

079 36 38 400

www.cib.nl/webshop

CIB Centraal InkoopBureau BV Postbus 330 2700 AH Zoetermeer
telefoon: 079 36 38 400 e-mail: info@cib.nl

Voor inlichtingen over tarieven, plaatsingen en
combinatiekortingen van **commerciële** en **personeelsadvertenties** in:

Notariaat
magazine

WPNR

Gunstige doorplaatsingstarieven naar: **Advocatie**

kunt u contact opnemen met:

Sales & Services, contactpersoon: Gerrit Kulsdom
Tel. 0229 - 211 211, E-mail: administratie@salesandservices.nl

VERTROUWDE NAAM IN ACCOUNTANCY VOOR HET NOTARIAAT

QUAESITOR

ACCOUNTANCY & ADVIES

JAARREKENINGEN • BEDRIJFSOPVOLGING • ADVISERING • PRAKTIJKOVERNAME
PRAKTIJKWAARDERING • UITGAVE BEDRIJFS- EN SALARISRAPPORTAGES

DE TROMPET 1900B 1967 DB HEEMSKERK 0251-783278 WWW.QUAESITOR.NL

'Het eerste gesprek gaat nu echt over de inhoud'

Dat is nu veranderd: als jij als bestuurder het vertrouwen hebt dat je aan je verplichtingen kunt voldoen, kun je gewoon uitkeren.'

PAPIERWERK

Alleen: hoe bereken je wat je opeisbare schulden zijn? De meeste bestuurders beschikken nu eenmaal niet over een glazen bol. Hijink: 'Daar is inderdaad nog veel onduidelijkheid over. Er wordt wel een termijn van een jaar genoemd. Maar wat als je weet dat je over drie jaar je machinepark moet afschrijven of een forse lening moet afbetalen, hou je daar dan rekening mee of niet? Dat lijkt wel zo verstandig.'

Dat roept vanzelfsprekend vragen op rond de aansprakelijkheid van de bestuurder. Het ligt voor de hand, zegt Hijink, om een derde, bijvoorbeeld een accountant, te vragen om te adviseren over de liquiditeitspositie na uitkering. 'Dat is sowieso verstandig, want het gaat erom dat je papierwerk in orde is. Gaat het mis, en kom je in een faillissementssituatie terecht, dan zul je de rechter moeten overtuigen dat je een weloverwogen beslissing hebt genomen, door aan te tonen dat je je hebt laten adviseren door een deskundige, bijvoorbeeld een accountant. Overigens is de vraag of die accountant er verstandig aan doet om hele harde conclusies in zo'n advies op te nemen. Een accountant is gewend om terug te kijken: of je goed hebt ondernomen en hoe dat in de jaarrekening is terechtgekomen. Maar bij dit soort adviezen moet je vooruit kunnen kijken. Het blijft dus nattevingerwerk.'

VERRIJKING

Zeker is dat de bestuurder in het nieuwe bv-recht een rechtere rug moet hebben dan voorheen, en dus meer dan ooit moet kunnen bouwen op kundig juridisch advies. 'In die zin vormt de nieuwe wetgeving een enorme verrijking van het instrumentarium van de notaris, vindt Tom van Duuren. 'We kunnen een gang naar de rechter nu veel beter voorkómen. Je kunt beter boven aan de rots een hek zetten zodat mensen niet naar beneden storten, dan géén hek en beneden een ambulance.'

Zij het dat er altijd situaties zullen zijn waar je in goede gemoede geen rekening mee kunt houden, zegt notaris Zeestraten uit Heerlen. 'Maar dat valt in de categorie: als de hemel naar beneden valt, hebben we allemaal een blauwe hoed. Met deze wetgeving kunnen we, meer dan tevoren, klare taal spreken. Het geeft veel meer vrijheid in je denken.' ■

▶▶ houden. Is hier dan toch een afzonderlijke aandelensoort ontstaan, omdat die bankschuld, als je dieper graaft, kleeft aan dat pakket? Daar ligt een heel grijs gebied.'

INSCHATTINGSVERMOGEN

In het oog springt ook de veranderde positie van de bestuurder. Voorheen hoefde hij alleen een blik te werpen op de balans om een uitkering aan aandeelhouders al dan niet goed te keuren. Maar met het wegvallen van het kapitaalvereiste wordt er veel meer van zijn inschattingsvermogen geëist. 'De nieuwe uitkeringstoets wordt wel als de grootste verandering en ook wel verbetering gezien', zegt Steven Hijink, hoogleraar Jaarrekeningenrecht aan de Erasmus Universiteit en advocaat bij Stibbe in Amsterdam. 'De vroegere situatie was heel rigide. Als je een goed draaiend bedrijf had, met prima winsten, maar je had een klein of haast negatief eigen vermogen als gevolg van een herwaardering van je pensioenverplichtingen, dan kon je onder het oude systeem geen uitkering doen. Je had weliswaar geld genoeg en goede vooruitzichten, maar je vermogenspositie stond eraan in de weg.'

In de plannen voor de nieuwe structuur van de orde verdwijnt de algemene ledenvergadering (ALV) omdat die geen toegevoegde waarde meer heeft. De bevoegdheden van de ALV worden overgeheveld naar de ledenraad. De ledenraad zal

namens de leden het bestuur – en in het verlengde daarvan het bureau van de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie – controleren. Daarnaast kunnen leden digitaal stemmen over huishoudelijke punten.

EENS

*Ruud van Gerven,
notaris te 's-Hertogenbosch
en oud-voorzitter KNB*

‘Een ALV én een ledenraad is wat veel van het goede. De taken van de ALV, het beoordelen van het werk van het bestuur en de financiën, komen in de huidige opzet niet goed uit de verf. In de praktijk is gebleken dat de ALV voor de leden niet het juiste podium is om over deze punten met het bestuur en met elkaar in discussie te gaan. Ik verwacht veel van de digitale ledenraadplegingen en van de mogelijkheid om in de regiobijeenkomsten met bestuursleden en ledenraadsleden van gedachten te wisselen. Dit is een belangrijke verbetering ten opzichte van het huidige systeem. De ledenraad nieuwe stijl wordt van het beleidsbepalende orgaan omgevormd tot een club, die namens de leden het bestuur gaat controleren. Dat is een goede zaak. Jammer vind ik het dat er niet voor gekozen is om naast een afgevaardigde uit elke ring, te werken met afgevaardigden van een aantal

Stelling:

Afschaffing van de algemene ledenvergadering is een goede zaak

belangrijke bloedgroepen. Denk daarbij bijvoorbeeld aan een afgevaardigde van de kandidaat-notarissen, de grote kantoren, de middelgrote kantoren, de solitaire kantoren, de specialistenverenigingen en dergelijke. Ik heb enig begrip voor de opgeworpen bezwaren, maar acht de voordelen groter. Immers, de leden zullen zich nog extra herkennen in de ledenraad wanneer zij met de afgevaardigden meer dan alleen een regionale band hebben. Het belangrijkste is echter dat een van de speerpunten van het nieuwe beleid, de verbetering van de band en de communicatie met de individuele leden, in de nieuwe plannen goed tot zijn recht komt.’

‘Met deze nieuwe structuur wordt de formele zeggenschap verplaatst van de ALV naar de ledenraad. Er moet een goede reden zijn om een schakel tussen de leden en het bestuur te zetten. Leden worden – waar zij eerst direct het woord konden richten tot het bestuur – nu voor hun vertegenwoordiging afhankelijk van door hen in de ringvergadering aangewezen afgevaardigden. Bij andere verenigingen, bijvoorbeeld de ANWB, kan ik me voorstellen dat de meeste leden lid zijn om gebruik te kunnen maken van het bedrijf dat de ANWB uitoefent, en niet zozeer om het bestuur nauwgezet te kunnen volgen in haar activiteiten. Het is dan ook niet vreemd dat niet al deze leden direct worden betrokken bij het bestuur en de inrichting van de ANWB zelf. Het antwoord op deze stelling hangt dus af van

het doel van je lidmaatschap. De notaris die gebruik wil maken van enkele collectieve regelingen, maar het verder allemaal wel best vindt, zal de ALV niet missen. Voor de notaris die graag betrokken wordt in de, bijvoorbeeld politieke, activiteiten van de KNB is dat echter een heel ander verhaal. In mijn perceptie worden de meeste (kandidaat-)notarissen, onder wie ikzelf, graag (direct) betrokken bij de inrichting en activiteiten van de beroepsorganisatie. Ik ben het daarom niet eens met de stelling. Feit is echter dat de inrichting van de KNB wordt bepaald door de leden, dus ook het onderhavige herstructureringsvoorstel. Ik zou me echter kunnen voorstellen dat voor een dergelijk besluit een bijzonder mandaat vereist is van de leden.’

ONEENS

*Frederique Baggerman,
kandidaat-notaris
te Amsterdam*

ONEENS

*Marlies Akkermans,
notaris te Uithoorn*

'Het standpunt dat de ALV geen toegevoegde waarde meer heeft, is een standpunt dat te kort door de bocht wordt ingenomen. Hierbij wordt teveel aangesloten bij de waan van de dag. De waan van de dag die, geholpen door de beeldvorming in de media, alles overheerst. Niet alleen de dagelijkse gang van zaken op een notariskantoor, maar ook de overvoerde agenda van het bestuur van de KNB. Dit betreft slechts de weergave van een tijdgeest binnen een tijdperk waarin maatschappijwensen, wars van realiteitszin, worden vertaald op automatiekniveau van de ons aller bekende FEBO. Een weergave van een individueel zelfgericht tijdperk, waarvan in de toekomstige geschiedenislessen nog vaak zal worden verhaald. Een tijdperk, dat inmiddels door de realiteit is ingehaald, ook al heeft niet

iedereen dit in de gaten. Het gaat nu én straks om creativiteit, betrouwbaarheid, loyaliteit en onderlinge verbondenheid. Om het leveren van toegevoegde waarde vanuit een collectieve doelstelling. Deze kwaliteiten bepalen de toekomst van het notariaat. We hebben behoefte aan notarissen als onafhankelijke, maatschappelijk betrokken juridisch adviseurs én bruggenbouwers. Onze basiskwaliteiten van oudsher dienen in een hedendaags jasje collectief te worden ingezet. We moeten doorpakken nu er nog kansen zijn. Dit is onlosmakelijk verbonden aan een goed functionerende ALV. Alleen zo kun je via de respectvolle weg van de democratie verder bouwen aan een orde met elan, het notariaat waardig. Droom of toekomst-werkelijkheid? Indien de ALV wordt afgeschaft, ben ik bij voorkeur notaris buiten de orde!'

'Alhoewel het goed is om eens per jaar plenair te vergaderen, zie je steeds meer dezelfde mensen die hetzelfde zeggen. De ALV is als zodanig niet representatief meer. Als in de nieuwe structuur dan ook nog de bevoegdheden van de ALV wegvallen, dan blijft er niets meer over. Dan wordt het een poppenkast. Jammer is het in die zin wel dat de ALV ook wel gezellig is en een toegankelijk medium om *face to face* met de beslissers bij de KNB van gedachten te wisselen. Belangrijk is het dat in de nieuwe structuur de betrokkenheid

van de leden bij de ledenraad wordt vergroot. Het moet niet zo zijn dat de ledenraad beslist, terwijl de leden geen idee hebben waarover. Daar zal goed over nagedacht moeten worden. De digitale communicatie zal daar een grote rol in moeten gaan spelen, omdat je nu al ziet dat de fysieke bijeenkomsten als ringvergaderingen en de ALV nauwelijks bezocht worden, terwijl er op LinkedIn enthousiast gediscussieerd wordt over belangrijke onderwerpen. Die snaar zal de KNB in haar digitale communicatie moeten raken.'

EENS

*Meindert Krans,
notaris te Rotterdam*

ONEENS

*Marco Stout, voorzitter
ledenraad en kandidaat-
notaris te Steenbergen*

'De ALV heeft in haar huidige opzet geen echte toegevoegde waarde. Het is een goed idee om "het budgetrecht" over te hevelen naar de ledenraad, die daar veel beter voor geëquipeerd is. Ik zou echter de ALV niet afschaffen, maar wel een invulling willen geven die echt een toegevoegde waarde voor de KNB heeft. De voorgestelde invulling voor de regiobijeenkomsten is op diverse punten een mooie vernieuwing, maar wat mij betreft dienen die zaken te worden ondergebracht bij de ALV en niet bij de voorgenomen losse regiobijeenkomsten. Ik zie veel meerwaarde in een platform waarop alle leden elkaar tegelijk kunnen ontmoeten en met elkaar inhoudelijk

kunnen discussiëren. Tevens lijkt het me wenselijk dat er maar één podium is waarop de ledenraad en het bestuur enerzijds en alle leden anderzijds gezamenlijk met elkaar in gesprek kunnen gaan. Pas dus op voor onnodige versnippering. De bedachte regiobijeenkomsten voelen voor mij toch als het invoeren van een soort provincies en ik ben niet zo'n voorstander van nog een extra laag in de organisatie. Ons "KNB-huis" zit mijns inziens in basis degelijk in elkaar, dus om nu direct delen daarvan te slopen, is onnodig als je ook zeer goede mogelijkheden hebt om de bestaande delen een mooie nieuwe bestemming te geven.'

Voor het notariaat...

...flexibiliteit in capaciteit

Financiële Administratieve Consultancy

administratieve
dienstverlening

interim
management

finance en
control

salaris-
administratie

accountancy en
fiscaliteiten

opleidingen

de Velde Harsenhorst
Financiële Administratieve Consultancy
Tel. 038-4528566 E-mail: info@develdeharsenhorst.nl
www.develdeharsenhorst.nl

PASSIE VOOR AUTO'S?

Wij delen die passie. Daarom is de KNAC de club waar autoliefhebbers zich zo thuisvoelen.

VERZEKEREN • PECHHULP • BELANGENBEHARTIGING • CLUBEVENEMENTEN

KNAC, vanzelfsprekend voor autoliefhebbers

www.knac.nl 070 383 16 12

Specialisatieopleiding Ondernemingsrecht Universiteit Leiden

**Universiteit
Leiden**
Rechtsgeleerdheid

De specialisatieopleiding Ondernemingsrecht richt zich op de gevorderde advocaat, (kandidaat-)notaris en ondernemingsrechtjurist (minimaal 3 jaar ervaring) die zich in het ondernemingsrecht verder wil specialiseren. Belangrijke onderwerpen, zoals *corporate governance*, besluitvorming, aansprakelijkheid, concernverhoudingen, bedrijfsovernames, samenwerkingsvormen, het enquêterecht en de geschillenregeling komen aan bod en worden in een bredere context geplaatst. Actualiteiten worden besproken en u krijgt verdiepende inzichten. Bovendien wordt u alert gemaakt op valkuilen en *do's and don'ts*.

De specialisatieopleiding bestaat uit 10 bijeenkomsten (op donderdagen van 14.30 tot 21.30 uur, in de periode 6 maart tot 3 juli 2014), die plaatsvinden in de oude Sterrewacht in Leiden. De bijeenkomsten worden verzorgd door gerenommeerde docenten uit de wetenschap en praktijk. De specialisatieopleiding wordt afgesloten met een examen, bestaande uit een paper en een mondelinge verdediging daarvan in september 2014.

Cursusleiding:

- ▶ Prof. mr. drs. I.S. Wuisman, hoogleraar ondernemingsrecht aan de Universiteit Leiden
- ▶ Mr. dr. R.A. Wolf, advocaat en partner bij TeekensKarstens advocaten notarissen en universitair docent aan Maastricht University

Doelgroep:

Advocaten, (kandidaat-)notarissen en bedrijfsjuristen.

Prijs:

€ 4.950,00 (vrijgesteld van btw) inclusief diners en cursusmateriaal. Leidse alumni komen in aanmerking voor een korting van 10%. 50 PO-punten NOvA en KNB.

Meer informatie:

www.paoleiden.nl/SOR2014
of bel met 071 - 527 86 66

Bij ons leer je de wereld kennen

Nora van Oostrom-Streep

Mijn mening?

Op 8 oktober mocht ik op Pleit 2013 – de ICT-dag voor de juridische beroepen – de discussie leiden over de betekenis van automatisering en digitalisering voor het notariaat. Is sprake van het naar een hoger plan tillen van het ambt? Zijn er gevaren te onderkennen of juist kansen? En heeft dit invloed op de opleiding van toekomstige generaties (kandidaat-)notarissen. De discussie spitste zich al snel toe op zaken als *Belehrung*, vervlakking, investeringsmogelijkheden en ‘standaard of niet standaard’ werk. Na afloop merkte een van de gasten op dat hij het jammer vond dat ik niet mee had gediscussieerd, dit omdat hij vermoedde dat ik over de diverse onderwerpen een duidelijke mening had. Nu had hij een punt. Niet in het ter plekke mee discussiëren, want dat was daar mijn rol niet. Wel in het hebben van een mening hierover: nou en of ik die heb!

KRUISPUNT

Of mijn mening veel gewicht in de schaal zal leggen, waag ik te betwijfelen, maar dat de besproken onderwerpen heikel en belangrijk zijn, is een feit. Dat werd nog eens onderstreept door het artikel van Boudewijn Waaijer in *WPNR* (‘Verleiden om te verlijden’), de heftige discussie op LinkedIn hierover en het eerdere artikel van Ritzo Holtman in *Het Financieele*

Dagblad. De discussie op Pleit leek overigens een opmaat voor de ‘HEMA’-discussie die zich enkele weken later ontvouwde en waarover ik letterlijk alle kranten (en ook enkele andere media) te spreken kreeg. De vraag of het notariaat niet op een kruispunt staat, is al ouder dan de crisis. Naast het onderscheid tussen IDS-kantoren en andere notariskantoren is er nu ook het onderscheid tussen algemene en nichekantoren, tussen *high end*- en garageboxkantoren, en inmiddels dus HEMA- en niet-HEMA-kantoren. Het advieswerk heeft bij de nodige kantoren het monopoliewerk dat uitmondt in een akte verdrongen, en voor veel kantoren liggen de grenzen al lang niet meer strak om Nederland heen.

DUIDELIJKE BESTEMMING

In deze discussies ligt het woord KNB op vele lippen bestorven en wel als het gaat om de brenger van het verlossende woord. Wat iedereen zich moet realiseren, is dat de KNB weliswaar een taak heeft in het behartigen van de belangen in het hier en nu, maar ook in die van de generaties die nog gaan komen. Het kiezen van een koers vereist een duidelijke bestemming en mag niet alleen zijn gericht op de korte termijn. Het zetten van de spreekwoordelijke stip op de horizon moet zijn gericht op een zo optimaal mogelijke toekomst

voor het notariaat *in zijn geheel*. Dit vergt een strategische visie, die waarborgt dat het notariaat in de toekomst een reële functie in de maatschappij behoudt. Een functie waaraan de maatschappij behoefte heeft en voor de vervulling waarvan het notariaat de meest voor de hand liggende beroepsgroep is. Hoe verleidelijk het ook is om te focussen op de nabije toekomst van de eigen praktijk, in de overkoepelende discussie mag niet alleen dát leidend zijn en de KNB mag niet alleen dát tot uitgangspunt nemen.

UW MENING

In dit kader passen de regiobijeenkomsten die, terwijl ik dit schrijf, volop plaatsvinden. Hebt u hier een mening over, dan is dit dé plaats om deze te uiten. Wat ook helpt bij de koersbepaling is het meepraten op LinkedIn of het zitting nemen in het (ring)bestuur. Doet u niets van dit alles, dan geldt het adagium ‘wie zwijgt, stemt toe’. U stemt dan in met iedere optie die er ook maar wordt gekozen. Het roer ligt dus ‘alweer’ in uw handen en u moet het vast blijven houden. Die mening deel ik wel graag met u. ■

Reageren? Mail naar n.vanoostrom@knb.nl

Pleit 2013

‘Digitaliseren betekent faciliteren’

Een oude mengvoederfabriek aan de rand van Utrecht was dinsdag 8 oktober het toneel voor Pleit, een kennisdag voor de juridische professional. Zo'n vierhonderd bezoekers kregen hier informatie over ICT-gerelateerde onderwerpen. Hoogtepunt van de dag was voor veel bezoekers de lezing van de Britse schrijver en ICT-adviseur Richard Susskind.

TEKST Jessica Hendriks | FOTO'S Peter Kos / Dejavu Fotografie

Grote zware deuren, hoge pilaren, scheuren in de muur, hier en daar metalen trappen. Op het eerste gezicht geen locatie voor een kennisdag. Maar door het neonlicht, de witte stoelen, statafels en een hoop technische snufjes juist wel de perfecte plek om ICT-gerelateerde onderwerpen te bespreken. Het grote publiek kent de Fabrique vooral van televisieprogramma *The voice of Holland*, waar de kandidaten te horen krijgen met wie ze moeten *battelen*. Op 8 oktober was het de beurt aan juristen en ICT'ers om de arena te betreden.

HOGER PLAN

Het notariaat was bescheiden vertegenwoordigd op Pleit. Alleen tijdens het rondetafelgesprek 'de digitale notaris' voerde het notariaat de boventoon. Onder leiding van Nora van Oostrom discussieerden acht spelers uit het notariaat over het aangedragen thema. Van Oostrom begint met de vraag: 'Tillen digitale innovaties het notariaat naar een hoger plan?' Henk Aalders, voormalig notaris in Bilthoven en eigenaar van de site *doe-het-zelf-notaris*, denkt van wel. 'Alles gaat in

de toekomst via internet, ook identificatie. Ik denk dat digitale innovaties zeker een hulp kunnen zijn in de toekomst. Hoe, dat hangt af van het notariaat. Digitaliseren kan diensten naar een hoger plan tillen, zonder dat men veel hoeft te investeren.' Notaris Astrid van Steenderen van Caminada Notarissen in Rijswijk: 'Bij het kopen van een huis twijfelt niemand of hij of zij eigenaar wordt. Er wordt van uitgegaan dat de notaris het goed regelt. Als je zoiets ook kunt bereiken in de digitale wereld bied je een meerwaarde in de samenleving en draag je bij aan de rechtszekerheid.' Digitaliseren betekent faciliteren', vult hoogleraar Leon Verstappen aan. 'De vraag is alleen of het notariaat in staat is om iets nieuws te bedenken voor de cliënt. Dit vraagt wel iets van de notaris. Zowel qua *mindset* als financiële capaciteit. Maar je moet mee met andere dienstverleners in de sector.'

LEVENSLIJKKAART

Notaris Nick van Buitenen van Van Grafhorst notarissen uit Utrecht is iets terughoudender over digitalisering. 'Het heeft niets met een hoger plan te maken. Het wordt pas een

hoger plan als je een echt nieuw product weet te creëren.' 'Volgens mij zijn er twee verschillende dingen', zegt kandidaat-notaris Hans Willem Heetebrij van Kern notarissen in Harderwijk. 'Je hebt zaken zoals het digitaal repertorium waar je direct in moet investeren. Stilstaan is tenslotte achteruitgaan. En je hebt dingen die er al zijn en je kunt gebruiken, zoals social media. Je kunt een klant hierdoor bijvoorbeeld helpen met een "levensloopkaart". De database is er al, je moet het als notaris alleen nog gaan gebruiken.'

BEGRIJP DE CONTEXT

Hoe de toekomst van mobiele telefonie eruit gaat zien, krijgen de bezoekers te horen bij de workshop van Raimo van der Klein 'Mobile trend and developments'. Volgens hem kijken mensen gemiddeld zo'n 150 keer per dag op hun mobiele telefoon. Van der Klein laat zien wat bijvoorbeeld met de applicatie 'Layer' kan worden gedaan en legt uit hoe zijn bedrijf deze app de afgelopen jaren heeft doorontwikkeld. 'Je houdt je mobiele telefoon in een ruimte en ziet welke bedrijven er in de buurt zitten.' 'Toen wij er net mee begonnen, miste de context nog', gaat hij verder. 'Wat wil iemand precies weten? Als je 's avonds in Amsterdam staat, is de kans groot dat je op zoek bent naar een uitgaansgelegenheid, terwijl je overdag waarschijnlijk meer op zoek bent naar winkels of toeristische plekken. Door dit te weten, kun je informatie beter afstemmen op de gebruiker.'

‘De beste manier om de toekomst te voorspellen, is door het zelf uit te vinden’

Begrijp de context en verander mee.’ Erg enthousiast is Van der Klein over Google Glass, een soort digitale bril waar je informatie in te zien krijgt. ‘Dit product is zeer interessant voor het bedrijfsleven. Je kunt bijvoorbeeld iemand anders laten meekijken met wat jij doet. Diegene hoeft dus niet fysiek aanwezig te zijn.’ Verder liet hij een armband zien waarmee identificatie van een persoon plaatsvindt. Hiermee kan bijvoorbeeld een auto worden geopend, log je in op de computer en doe je transacties. Het apparaat weet wie je bent en wat je wachtwoorden zijn.’

PRATENDE COMPUTER

Na de lunchpauze was het de beurt aan de Britse schrijver en ICT-adviseur Richard Susskind. Voor een volle zaal sprak hij over wereldwijde ICT-trends, de implicaties voor de juridische sector en de verwachtingen voor de toekomst. Hij start met een metafoer. ‘Geef je klant wat hij wilt. Voor Black & Decker is dit niet de boor, maar het gat in de muur dat de klant wil hebben. Hier moet jij als leverancier voor zorgen. Hoe? Dat maakt een klant niet uit, als dat gat er maar komt. Bedenk als jurist dus goed wat jouw gat in de muur is.’

Hij vervolgt: ‘Er zijn nieuwe manieren om juridische dienstverlening te bieden met behulp van technologie. Meer mensen hebben tegenwoordig een mobiele telefoon dan een tandenborstel. Heel veel mensen zitten tegenwoordig op Twitter. Waarom zou je als jurist niet willen weten wat er speelt onder de twittergebruikers? Er is zo veel nuttige informatie te vinden. Er geen gebruik van maken is kinderachtig. Als dokters geen gebruikmaken van de laatste techniek, is dat toch ook belachelijk?’ Als het aan Susskind ligt, omarmen juristen de nieuwe technologische ontwikkelingen juist. ‘Je kunt ook adviezen aan een cliënt geven via de computer. De systemen waarbij iemand advies van een pratende computer kan krijgen in plaats van een jurist zijn er ook al. Ik verwacht niet dat dit de rol van een jurist snel zal overnemen, maar het is wel allemaal mogelijk.’ Ook het vak van advocaat gaat volgens Susskind veranderen. ‘In de toekomst zullen er *legal knowledge engineers*, *legal process analysts* en *legal risk managers* zijn.’ En tot slot: ‘Ik geloof niet dat de toekomst vaststaat. De beste manier om de toekomst te voorspellen, is door het zelf uit te vinden.’

PRIVACYVERORDENING

Voor meer informatie over de nieuwe privacy-regelgeving konden bezoekers van Pleit aan het einde van de dag terecht bij de presentatie van Anne-Wil Duthler. Zij legde uit wat de gevolgen van de nieuwe Europese wetgeving zijn voor de juridische praktijk. En die blijken groter dan gedacht. ‘In 2014 verandert er veel. De informatieplicht wordt sterk uitgebreid. Zo moet een persoon weten hoe hij of zij bezwaar kan maken tegen verwerking van zijn gegevens en waar hij of zij een klacht in kan dienen. Het huidige recht wordt uitgebreid. Er is straks een “recht om vergeten te worden”. Alle persoonsgegevens moeten dan in principe op verzoek worden gewist. Ook is er een “recht op dataportabiliteit”. Hierdoor moet een persoon ervan uit kunnen gaan dat zijn gegevens van het ene systeem naar het andere worden meegenomen.’ Zij vervolgt: ‘In de nieuwe wetgeving staat ook een meldplicht datalekken. Binnen 24 uur na het ontdekken van een lek moet dit zijn gemeld.’ Daarnaast vertelt Duthler dat er een functionaris gegevensbescherming (fg) moet worden aangesteld bij bedrijven met meer dan 250 medewerkers of ondernemingen waar meer dan 5.000 persoonsgegevens per jaar worden verwerkt. Deze fg moet onder andere toezien op de uitvoering en toepassing van het privacy-beleid. [In een later nummer van *Notariaat Magazine* zal uitgebreid op de privacy-verordening worden ingegaan, – red.] Met de presentatie van Duthler kwam ook een einde aan Pleit 2013. De meeste bezoekers gingen niet naar huis met eyeopeners, maar er was zeker stof tot nadenken. ■

Jonge onderzoekers in discours met Martin-Jan van Mourik

Frapper, frapper, toujours

20 november 2013 - Nieuwe Kerk, Den Haag

Programma

- 13.00-13.45 Ontvangst en inschrijving
13.45-15.15 Plenair deel I
15.15-15.45 Pauze
15.45-17.15 Plenair deel II
17.15-18.45 Borrel

Bestemd voor

(Kandidaat-)notarissen,
advocaten

Regulier tarief € 195,-

KNB-leden € 110,-

Notarieel studenten € 75,-

(prijzen zijn per persoon en exclusief btw)

Prof. mr. M.J.A. van Mourik neemt dit jaar afscheid als redacteur van het WPNR. Sinds zijn eerste publicatie in 1969, heeft hij bijna 300 bijdragen voor het WPNR geschreven. Als redacteur is hij 28 jaar aan het WPNR verbonden geweest, waarvan de laatste 12 jaren als voorzitter. Maar in plaats van terug te kijken naar het verleden, wil de redactie met hem een blik op de toekomst werpen.

Omdat de jeugd de toekomst heeft, zijn vier jonge notariële onderzoekers gevraagd om op hun eigen aandachtsgebieden drie gewaagde stellingen te poneren waarop Martin-Jan van Mourik zal reflecteren. Het gaat om beperkte rechten, wilsdelegatie, de positie van kinderen in het erfrecht en tweetrapsmakingen.

Zoals hij er van houdt om met prikkelende stellingen en opvattingen uit te dagen, zo zal hij dan zelf door de jonge garde uitgedaagd worden tijdens het speciaal voor deze bijzondere gelegenheid georganiseerde congres 'Jonge onderzoekers in discours met Martin-Jan van Mourik* - Frapper, frapper toujours'.

Het belooft een leerzame en gezellige middag te worden, indachtig de door Martin Jan gekoesterde Yin-Yang-filosofie. Uiteraard wordt afgesloten met een uitgebreide borrel, tijdens welke ruim de gelegenheid bestaat met de scheidende redacteur van gedachten te wisselen.

Bestuur KNB
Redactie WPNR

Dagvoorzitter

Prof. mr. B.C.M. (Boudewijn) Waaijer

notaris te Amsterdam

bijzonder hoogleraar Notarieel recht Universiteit van Amsterdam
redacteur van het WPNR

- **Drie stellingen over beperkte rechten**
mw. mr. A.F. (Anne) Mollema
medewerker van het wetenschappelijk bureau van de Hoge Raad
- **Drie stellingen over de positie van kinderen in het erfrecht**
dhr. mr. J.H.M. (Hans) ter Haar
universitair docent notarieel recht, Rijksuniversiteit Groningen
- **Drie stellingen over de tweetrapsmaking**
dhr. mr. R.E. (Ronald) Brinkman
notaris te Hardenberg
buitenpromovendus Rijksuniversiteit Groningen
- **Drie stellingen over wilsdelegatie in het erfrecht**
mw. mr. N.V.C.E. (Nathalie) Bauduin
promovenda centrum voor notarieel recht, Radboud Universiteit Nijmegen

Koninklijke Notariële
Beroepsorganisatie

Sdu JURIDISCHE
OPLEIDINGEN

Schrijf u in via

www.wpnr-congres.nl

terugblik

Notariaat Magazine blikt terug op de afgelopen jaren. Wat is er gebeurd met de ambtgenoten die ooit vol enthousiasme vertelden over hun werk, hun ambitie, hun passie of hobby?

WIE Rafique Jabri
NM 4/2009
ONDERWERP Op weg naar Marrakech

‘Goed georganiseerd, een interessant programma en gehouden op een toplocatie, zo zou ik het wereldcongres van de *Union Internationale du Notariat* (UINL) van 2010 in Marrakech omschrijven. Ik ben zelf van Marokkaanse origine en wilde het eerste wereldcongres in een Arabisch land niet missen. Er hing een prettige sfeer. Het belangrijkste onderwerp was dat jaar de voordelen van de notariële authentieke akte voor bescherming van investeringen en de executorialie kracht. Een inhoudelijk interessant onderwerp waarover ik met notarissen uit verschillende landen van gedachten heb kunnen wisselen. Hieruit heb ik kunnen concluderen dat het Nederlandse notariaat het – ondanks een paar verbeterpunten – niet zo slecht heeft. En als je dan ook nog aan het einde van de bijeenkomst van iemand hoort dat dit het best georganiseerde congres tot nu toe was, ben je best trots als Nederlandse-Marokkaan. Onlangs was er weer een UINL-congres. Helaas heeft het Nederlandse notariaat dit jaar – voor zover ik weet – geen rapportagegroep samengesteld. Jammer, ik was daar graag weer bij betrokken geweest.’

INHOUDELIJKE BIJDRAGE

‘Ik heb meegewerkt aan het Nederlandse rapport voor het congres in 2009. We zijn met een groep

(kandidaat-)notarissen een aantal keer bij elkaar gaan zitten en hebben ons in twee subgroepen verdeeld. Elk lid kreeg een stelling te behandelen. Mijn bijdrage heb ik gewijd aan de economische waarde van de notariële akte en de belangrijke regulerende rol die het in de maatschappij heeft: een middel om juridische processen te voorkomen. In het licht van de kwaliteit, rechtszekerheid en consumentenbescherming is het wat mij betreft dan ook wenselijk dat een notaris in de obligatoire fase betrokken wordt bij de koop van onroerend goed.’

LEZINGEN

‘Als Marokkaanse kandidaat-notaris weten Arabische mensen je snel te vinden. Zij willen vaak vertrouwelijk praten met iemand van hun eigen achtergrond. Ik ontvang dan ook cliënten uit verschillende delen van Nederland. Daarnaast houd ik lezingen bij Arabische instellingen om bijvoorbeeld duidelijk te maken hoe belangrijk nadenken over een testament of huwelijkse voorwaarden is. Arabische mensen zijn van nature wat terughoudend daarmee. Binnen de tradities en gewoonten spelen deze onderwerpen een minder belangrijke rol, tenzij notariële tussenkomst verplicht is. Gelukkig weten steeds meer Arabische cliënten de weg naar de notaris te vinden.’

Foort van Oosten (VVD)

Notaris essentieel voor behoud rechtszekerheid

Foort van Oosten (VVD) is sinds een jaar lid van de Tweede Kamer. Het notariaat zit in zijn portefeuille. Onlangs gaf hij in een lezing zijn visie op het notariaat. Reden voor een interview met *Notariaat Magazine*.

TEKST Mechtelt Lindenhovius | FOTO'S Truus van Gog

‘D eze bel geeft aan dat de vergadering over vijf minuten begint. Een beetje archaïsch, vind ik zelf. Dan spreekt eerst de fractievoorzitter van de grootste oppositiepartij en dan die van de grootste regeringspartij. Halbe Zijlstra dus. Als hij begint, dan wil ik daar graag bij zijn, dus dan moeten we ons gesprek onderbreken.’ Het is 16 oktober, de eerste dag van de behandeling van het begrotingsakkoord tussen de regering, D66, ChristenUnie en SGP, en Tweede Kamerlid Foort van Oosten heeft het druk. We zitten in een kleine, beetje smoezelige spreekkamer, helemaal aan het eind van een gangetje, ergens in de krochten van de Tweede Kamer. Tegen de muur staat een kleurrijk schilderij. Een enigszins vreemde voorstelling van een blote vrouw die ‘ergens’ in duikt. Een groter contrast met Foort van Oosten, strak in het pak, bestaat er haast niet. Maar de volksvertegenwoordiger laat zich door zijn omgeving niet van de wijs brengen. Energiek vertelt hij over de mores in de Tweede Kamer.

ONONTGONNEN KANSEN

Van Oosten (36) is sinds het aantreden van het kabinet-Rutte II parlementariër voor de VVD. Hij is voor die partij een van de woordvoerders voor Justitie, met het notariaat als een van de aandachtsgebieden. In die hoedanigheid sprak hij in september op het Nazomerevent van Van Antwerpen Accountancy over zijn visie op het notariaat. Hoe ziet hij die? ‘Wat mij opvalt ten aanzien van het

notariaat en van mijn te verkiezen rol daarbij is het ondernemerschap. Daar liggen volgens mij nog meer, onontgonnen, kansen.’ Om dat te onderstrepen, noemde Van Oosten tijdens zijn lezing wat voorbeelden, gebaseerd op zijn persoonlijke situatie en die van zijn omgeving. ‘Zo heb ik bijvoorbeeld een huis, een hypotheek, een zoon. We hebben ouders die ouder worden. Wat moet je doen als mensen in je omgeving wegvallen? Kortom, allerlei situaties met juridische aspecten. Ik denk dat de notaris zich daarin meer proactief kan opstellen, duidelijker maken voor welke situaties je bij hem terecht kunt. Ik zag bijvoorbeeld recent in mijn woonplaats Schiedam een initiatief, waarin via billboards langs de weg het publiek bewust werd gemaakt over wat er met je kind moet gebeuren wanneer je komt te overlijden. Natuurlijk, geen “blij” onderwerp en dus lastig om de markt mee op te gaan, maar toch vind ik het verstandig om vanuit het notariaat aan die bewustwording te werken. En het zorgt ook nog eens voor klanten.’

BELEMMERINGEN

Maar Van Oosten is zich ook bewust van die andere kant van het notariaat: ‘het ambtenaarschap’. Van Oosten: ‘Ik snap dat het best lastig oogt om beide kanten met elkaar te combineren, maar volgens mij is dat niet perse onmogelijk. Het ambtenaarschap leidt ook, als je het met een ondernemende bril bekijkt, tot een zekere *workflow*. Probeer dat verder te optimaliseren.’ Toch is de VVD-politicus zeker niet doof voor de geluiden uit

het notariaat. ‘Ik zie en hoor dat het notariaat onder druk staat. Sommige notarissen zeggen: “Als het zo doorgaat dan kan ik misschien niet meer verder.” Serieuze signalen, waar ik serieus mee bezig wil zijn, want zo iets heeft ook effect op de maatschappij. We moeten niet in de situatie komen dat het behoud van de rechtszekerheid die het notariaat biedt in gevaar komt.’ Voordat de VVD-politicus daarmee aan de slag kan en wil gaan, wil hij eerst weten of in de beroepsgroep het ondernemerschap voldoende is ontwikkeld, of dat dat nog een *boost* kan krijgen. Ook wil hij weten of notarissen tegen bepaalde belemmeringen aanlopen waardoor ze hun ondernemerschap niet maximaal kunnen inzetten. ‘Als dat zo is, dan is het mijn politieke taak te kijken of ik een rol kan spelen bij het wegnemen daarvan. Je kunt namelijk niet spreken van een optimale en plezierig werkende marktwerking als je aan de ene kant je tarieven vrij moet geven, maar je aan de andere kant wordt beperkt in je dienstverlening.’

ISSUE

Terugkomend op die serieuze signalen in het notariaat. Stel dat een kantoor failliet gaat. Hoe kijkt Van Oosten daar tegenaan, gezien die bijzondere positie van de notaris? ‘Ja, de protocollen, dat is wel een *issue*, zo heb ik van een aantal notarissen gehoord. Als politici kunnen we dat niet zomaar terzijde schuiven. Ik overweeg daarover vragen te stellen aan de staatssecretaris. Ik begrijp dat de kosten daarvan nu binnen de beroepsgroep worden opgevangen en ik denk dat dat ook de eerste weg is. Maar wanneer dat niet meer zou kunnen, is de politiek aan zet. Want het raakt ook de belangen van onze maatschappij.’ Wat vindt u dan van een soort garantiefonds, waarover binnen de beroepsgroep

‘Ik wil eerst weten of het notariaat het ondernemerschap voldoende heeft geoptimaliseerd en uitgebouwd’

stemmen opgaan? Van Oosten: ‘De notaris speelt een essentiële rol in het bieden en houden van rechtszekerheid. Dat moet je als overheid ook willen beschermen, maar we moeten niet te snel en te gemakkelijk uitwijken naar anderen dan het notariaat zelf die dan de volle kosten daarvoor moeten dragen. Daarvoor wil ik eerst weten of het notariaat het ondernemerschap voldoende heeft geoptimaliseerd en uitgebouwd. Is dat zo en zijn er dan nog steeds van dit soort problemen, dan zal ik daar zeker aandacht voor vragen.’

INTEGRITEIT

Een ander belangrijk punt voor Van Oosten is het vertrouwen van de samenleving in het notariaat. Integriteit is een breed maatschappelijk thema, niet alleen bij het notariaat. Het Tweede Kamerlid vindt het daarom heel belangrijk dat de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB) de regie neemt in het aanpakken van die leden van de beroepsgroep die de regels niet zo nauw nemen. ‘Ik zie het liefst een beroepsgroep die daarin zelf scherp aan de lat staat. Gelukkig pakt de KNB haar verantwoordelijkheid. Dat vind ik verstandig.’

ESSENTIEEL

Eerder deze maand bezocht Foort van Oosten ’s middags het wetenschappelijk congres van de KNB over financiële bescherming van ouderen. ‘Heel verstandig en goed dat het notariaat met dat soort actuele thema’s bezig is. Er ligt daar een enorme kans voor de beroepsgroep.’ Een dag voor het congres stelde het Kamerlid, naar aanleiding van de televisie-uitzending De Vijfde Dag, Kamervragen om te weten of een notaris bij vermoedens van huiselijk geweld, uitbuiting of misbruik van wilsonbekwaamheid zijn geheimhoudingsplicht mag doorbreken en zo iets te melden op grond van de Wet Meldcode. ‘Maar’, vult hij aan, ‘ik wil ook weten wat het notariaat zelf kan doen om dit probleem op te lossen, zonder dat aanpassing van die wet nodig is. Ik vind de geheimhoudingsplicht namelijk redelijk essentieel in ons rechtsstelsel en een notaris kan immers ook dienstweigeren.’

PLICHT

Dan is het tijd voor Van Oosten om naar de begrotingsbehandeling in de Kamer te gaan, maar niet nadat hij nogmaals aangeeft open te staan voor alle belemmeringen waar een notaris tegenaan loopt bij het ontplooiën van nieuwe initiatieven. ‘Ik vind het mijn plicht daar aandacht voor te vragen. Onlangs heb ik ook jullie voorzitter gevraagd hierover na te denken. Maar het is natuurlijk niet alleen aan hem of de KNB, het is breder. Notarissen kunnen mij hierover ook zelf benaderen. Ook als ik het helemaal mis zie.’ ■

Onderzoek
'Het levenstestament
in de notariële praktijk'

Meer behoefte aan uniformiteit

...EN DAN TOT SLOT: WILT U HET
LEVENSTESTAMENT MET OF ZONDER
REGISTRATIE, DOOR EEN OUDERE
COLLEGA OF DOOR MIJ, AL OF NIET
VOLGENS HET PROTOCOL VAN VIA
EN EPN, ...

Steeds meer notarissen maken gebruik van het levenstestament. Ook het aantal inschrijvingen in het Centraal Levenstestamentenregister (CLTR) stijgt gestaag. Er is duidelijk behoefte aan het levenstestament. Die zal nog kunnen toenemen wanneer er meer uniformiteit komt in gebruik en registratie.

TEKST Alieke Bruins | BEELD Roel Ottow

E nkele jaren geleden was Leo van Veen van Lint Notarissen nog kritisch over de juridische haalbaarheid, maar het is nu overduidelijk: het levenstestament, waarmee mensen de regie over hun leven meer in eigen hand kunnen houden, voorziet in een grote behoefte. In zijn praktijk in Nederlek levert het levenstestament dagelijks werk op.

GOED BRUIKBAAR

Een overgrote meerderheid van de (kandidaat-) notarissen maakt gebruik van het levenstestament, blijkt uit recent onderzoek van universitair docent Familie- en Gezondheidsrecht Kees Blankman en Joske Kaljee van de Vrije Universiteit. Het aantal levenstestamenten dat is ingeschreven in het CLTR stijgt gestaag: het register telt er ongeveer 12.500. Het levenstestament is goed bruikbaar, vindt bijna elke notaris die ermee werkt. 'Waar er eerst scepsis was, is het levenstestament in een paar jaar uitgegroeid tot dé kans voor het notariaat', zegt notaris Aniel Autar, voorzitter van de Vereniging van Estate Planners in het Notariaat (EPN).

Uit het onderzoek van Blankman en Kaljee blijkt dat met name mogelijke lichamelijke en geestelijke achteruitgang en financiële overwegingen, zoals belastingbesparing of het goed regelen van de financiën voor later, voor cliënten reden zijn om een levenstestament op te stellen. Kaljee: 'Mensen kiezen vooral op grond van persoonlijke overwegingen voor een levenstestament.' Zakelijke doeleinden, zoals het voeren van een eigen onderneming, blijken volgens (kandidaat-)notarissen nauwelijks de aanleiding. Dit past ook bij een andere uitkomst van het onderzoek, namelijk dat vooral ouderen behoefte hebben aan een levenstestament. Notaris Van Veen: 'Ik passeer ongeveer 1.500 akten per jaar, waarvan een groot deel in de ondernemingspraktijk. De behoefte aan een levenstestament in de zakelijke sfeer, bijvoorbeeld in het kader van de continuïteit van een onderneming, zie ik niet. Een 65-plusser met een eigen onderneming heeft kwesties rondom bedrijfsopvolging al geregeld. Bij jongere ondernemers worden vaak andere meer adequate methoden toegepast, zoals certificering van aandelen en aanpassing van vennootschapscontracten.'

Deze methoden maken, wat Van Veen betreft, het levenstestament overbodig. Volgens Autar duidt het feit dat ondernemers er minder naar vragen er niet op dat er geen goede argumenten zijn om een levenstestament te maken.

DOORVERWIJZEN

De notaris is een belangrijke informatieverstrekker met betrekking tot het levenstestament, blijkt uit het onderzoek. Aan hem de belangrijke taak om cliënten goed voor te lichten over de mogelijkheden én de kosten. Want vooral die blijken cliënten vaak af te schrikken. Volgens Blankman zijn mensen eerder bereid te betalen voor iets dat nu of in de toekomst noodzaak is. 'Dit is bij het levenstestament niet het geval.' Belangrijk is ook dat notarissen weten hoe andere beroepsgroepen zich ten opzichte van het levenstestament opstellen, benadrukt Autar. 'Accountants, artsen, banken en adviseurs zijn ook met het levenstestament aan de slag gegaan. Zij kunnen hun cliënten op het belang ervan wijzen en naar de notaris doorverwijzen. Hier is voor het notariaat nog veel te winnen.'

UNIFORMITEIT

Het levenstestament zou volgens Blankman en Kaljee aan waarde kunnen toenemen als er meer uniformiteit is in het gebruik en de registratie. Nu zijn er nog grote verschillen tussen oudere en jongere notarissen en variëren gebruik, registratie en opvattingen sterk per regio. Zo registreert lang niet elke notaris altijd in het CLTR. Ook ten aanzien van het inschakelen van een onafhankelijke arts bij het opstellen van het levenstestament is er geen eenduidige handelwijze. Dit betekent dat nog niet strikt wordt vastgehouden aan het protocol van de VIA en de EPN inzake de onafhankelijke arts.

Veel (kandidaat-)notarissen – bijna 40 procent – signaleren dat cliënten problemen ervaren met onder meer banken die de volmacht niet accepteren. Het gebruik van verschillende modellen kan hierbij een rol spelen, aldus Blankman. Volgens Autar is de weigering van sommige banken vooral te wijten aan het feit dat notarissen niet-buikbare modellen

dan de notaris – rechters, medici – toegang bieden tot het CLTR. De EPN is er voorstander van om de rechtelijke macht en de daarvoor in aanmerking komende artsen toegang tot het register te verlenen. Kaljee: ‘Wanneer verzocht is om een beschermingsmaatregel, is het voor de rechter belangrijk om te bezien of de betrokkene iets heeft vastgelegd over het aanwijzen van een curator, bewindvoerder of mentor. De rechter zal in beginsel aan de wens van de betrokkenen tegemoet willen komen, tenzij hier tegen zwaarwegende bezwaren zijn. Aangezien de rechter geen toegang heeft tot het register kan hij dit moeilijk onderzoeken.’ Omdat het CLTR door de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB) wordt gehouden, heeft vorig jaar overleg plaatsgevonden tussen de KNB en de Raad voor de Rechtspraak.

WETTELIJKE BASIS

De EPN heeft onlangs een ontwerp voor een wetsvoorstel opgesteld dat ziet op een wettelijke basis voor de voortdurende volmacht bij later intredende wilsonbekwaamheid. Eventuele onduidelijkheid over de nietigheid daarvan wordt hiermee weggenomen. Hierdoor zou beter tegemoet worden gekomen aan de aanbeveling van het Comité van Ministers van de Raad van Europa. Vertegenwoordigers van verschillende politieke partijen hebben van dit ontwerp kennisgenomen en inmiddels hebben twee consultatieronden plaatsgevonden, aldus EPN-voorzitter Autar. ‘Conform de wensen van de PvdA en de SP wordt de kantonrechter een taak gegeven als er geen toezichthouder is. Daarna zal het als initiatiefwetsvoorstel worden ingediend bij de Tweede Kamer.’

VRIJWILLIGHEID

De vraag of er een wettelijke voorziening moet komen voor het levenstestament is meegenomen bij de behandeling van het wetsvoorstel inzake Wet wijziging curatele, beschermingsbewind en mentorschap. In zijn Memorie van Antwoord van 4 oktober 2013 schrijft staatssecretaris van Veiligheid en Justitie Fred Teeven dat hij positief tegenover het levenstestament staat. Maar verplichten wil hij registratie vooralsnog niet. Ook aan de inhoud van het levenstestament wil hij (nog) geen eisen stellen. Het bestaande, op vrijwilligheid gebaseerde systeem ontwikkelt zich volgens hem goed. De overheid kan

hierbij een faciliterende rol vervullen. Hij verwijst daarbij naar het project ‘Voorkomen van financiële uitbuiting van ouderen’, onderdeel van het Actieplan ‘Ouderen in veilige handen’, waarbij tot eind 2014 zeven lokale/regionale pilots worden uitgevoerd.

ZEKERHEID

Het streven is dat de Wet wijziging curatele, beschermingsbewind en mentorschap op 1 januari 2014 in werking treedt. Na inwerkingtreding zal bekeken worden of aanvullende wetgeving voor het levenstestament nodig is. In de loop van 2014 zal de staatssecretaris in gesprek gaan met betrokken partijen en beide Kamers informeren over de uitkomsten. In een reactie daarop zegt Jef Oomen, bestuurslid van de KNB: ‘De KNB ziet, met de staatssecretaris en een snel groeiend aantal levenstestateurs, grote voordelen in een notarieel vastgelegd levenstestament. Een notariële akte geeft zekerheid over het feit dat de in het levenstestament opgenomen wensen inderdaad afkomstig zijn van degene die de akte heeft ondertekend. De notaris controleert diens wilsonbekwaamheid en hij licht de cliënt voor over de gevolgen van het levenstestament, met name over het feit dat de in het levenstestament opgenomen volmacht doorloopt als de cliënt wilsonbekwaam is geworden. Op die manier is voor derden zeker dat de cliënt heeft gewild dat een in het levenstestament opgenomen volmacht doorloopt na wilsonbekwaamheid.’ Alleen notarieel vastgelegde levenstestament kunnen worden geregistreerd in het CLTR, zegt Oomen. ‘Registratie in het CLTR verhoogt de kenbaarheid van het bestaan van het levenstestament en zorgt ervoor dat het boven water komt op het moment dat dat nodig is. De KNB bestudeert de mogelijkheid tot inzage in het CLTR voor artsen en kantonrechters. Een noodzaak om wettelijk te verankeren dat een levenstestament in een notariële akte moet worden neergelegd, ziet de KNB op dit moment niet.’ ■

Zakelijke doeleinden zijn nauwelijks aanleiding voor het opstellen van een levenstestament

hanteren. Van kandidaat-notarissen hoorde Kaljee dat ook medici soms moeite hebben met het accepteren van een niet-behandelverklaring of euthanasieverklaring als de patiënt niet meer wilsonbekwaam is. Maar bij banken en artsen zelf is geen onderzoek gedaan.

VERPLICHTE REGISTRATIE

Het belang van een goede registratie is evident. Een grote meerderheid van de (kandidaat-)notarissen is voor verplichte registratie. Ongeveer evenveel (kandidaat-)notarissen wil zelfs een stap verdergaan en ook anderen

B-label: basisproduct voor basisprijs

Wie?

De bedenkers zijn Mariëtte Plaggemars en Dolf Plaggemars jr., dochter respectievelijk zoon van oud-KNB-voorzitter Dolf Plaggemars. Broer en zus werkten beiden jarenlang in een vennootschapspraktijk in Amsterdam totdat advocatenkantoor Damsté hen in 2009 vroeg een notariële praktijk op te zetten in Enschede. De particuliere markt kwam in beeld toen het mogelijk werd een toegevoegd notaris in dienst te nemen. Mariëtte en Dolf jr. kwamen eind 2012 Ronald Mollink tegen. Mollink heeft veertien jaar lang een eigen notariskantoor gehad in Losser en was daarmee medio 2012 gestopt. Bij Damsté heeft hij de draad weer opgepakt als een van de eerste toegevoegde notarissen in Nederland.

Waarom?

De notariële praktijk van Damsté richt zich met name op vennootschapsrecht en zakelijk vastgoed. De uurtarieven lenen zich niet voor de particuliere markt die Damsté op een andere manier wil bedienen.

Wanneer?

In mei 2013 is de website van 123notaris de lucht in gegaan.

Waarvoor?

Damsté wil met dit 'B-merk' de markt van consumenten en startende ondernemers bedienen. De 123-praktijk staat los van de vennootschapspraktijk van Damsté. De klanten komen grotendeels uit de regio Twente, hoewel sommigen er niet tegen opzien 'om een uur in de auto te zitten voor een akte die 100 tot 300 euro goedkoper is'.

Hoe?

'De consument die zijn keuze eigenlijk alleen baseert op prijs wil een eenvoudig, gemakkelijk en transparant product voor een vaste lage

prijs, zonder bijkomende kosten. Vanuit deze behoefte hebben wij 123notaris opgezet. Bij ons hoeft u geen offertes op te vragen, onze tarieven staan open en bloot op de website. De cliënt krijgt geen nota voor extra werkzaamheden, deze nemen wij voor onze rekening. Als de situatie van de klant echt complex of afwijkend is, zeggen wij dat het niet past binnen het product en bieden we aan een offerte uit te brengen', zegt Dolf Plaggemars. Mariëtte Plaggemars: 'Dat zeggen wij al bij het eerste contact. De mensen zijn dan vrij om daarop in te gaan of naar een andere notaris te gaan. Daar brengen wij dan niets voor in rekening.' Het 'B-label' 123 is goedkoper door meer efficiency in de backoffice, terwijl de frontoffice hetzelfde is. De modellen zijn kort en zo vormgegeven dat de akten tegen het lage KIK-tarief kunnen worden ingeschreven bij het Kadaster. De correspondentie met de cliënt verloopt per e-mail en via het elektronisch dossier van de cliënt. Dolf Plaggemars: 'Wij werken met digitale dossiers, alleen de akte komt nog op papier, dat scheelt tijd en geld. Niettemin stellen wij de allerhoogste eisen aan kwaliteit.'

Marketing- en franchise-formules in het notariaat

Notarissen wachten, om met oud-KNB-voorzitter Jan Gambon te spreken, niet meer 'tot het grind knerpt' maar gaan actief de boer op. Zij slaan de handen ineen om aan marketing-stootkracht te winnen. Of bundelen hun krachten om te besparen op overheadkosten, om kennis te delen en/of vakinhoudelijke innovatie te bevorderen. Hoe doen zij dat? In een serie belichten wij verschillende formules.

Deze maand: 123notaris en De Goedkoopste Notaris, met een klein uitstapje naar Vivaldi.

Mariëtte Plaggemars: 'De cliënten komen, zeker bij de vastgoeddossiers, eigenlijk alleen op kantoor voor het passeren van de akte. In familierechtzaken is vaker sprake van een voorafgaand gesprek. Maar alleen als het functioneel is. Overigens ontvangen wij 123-klanten in dezelfde wachtkamer als de cliënten van Damsté.'

Hoeveel?

Het is nog te vroeg om absolute getallen te noemen over het aantal akten. Mariëtte Plaggemars: 'We overtreffen in elk geval ruim onze prognoses.'

Wat?

Wat het Damsté oplevert is na vijf maanden ook nog moeilijk te zeggen. 'De klanten zijn buitengewoon blij dat zij snel en voordelig worden geholpen. De makelaars zijn zeer enthousiast over dit initiatief. De resultaten en vooruitzichten zijn zo gunstig dat 123notaris de formule landelijk gaat uitrollen als de processen volmaakt zijn. Dat kan in de vorm van samenwerking of franchise', zegt Dolf Plaggemars.

Als de naam eenmaal gevestigd is, heeft 123notaris geen 'lead generatoren' meer nodig. Nu werkt 123notaris via onder andere degoedkoopstenotaris.nl aan meer bekendheid. Dolf Plaggemars: 'Het scoringspercentage van de leads is, eigenlijk verrassend, hoog... tenminste als je prijzen laag zijn.'

Waar?

www.123notaris.nl

Inzichtgever ziet herstel

Wie?

Peter Ruys werkte van 1995 tot 1996 op het juridisch bureau van de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB). Daar maakte hij de strubbelingen van notarissen met de marktwerking mee. De Goedkoopste Notaris (DGN) heeft vijftien medewerkers in dienst, die vergelijkende activiteiten ontplooiën op het gebied van de juridische en financiële dienstverlening en de gezondheidszorg.

Wanneer

De website zag op 24 november 2000 het licht.

Waarom?

Ruys is de vrije tarieven van de notarissen gaan onderzoeken vanuit het idee dat je zonder inzicht en transparantie geen echte marktwerking krijgt. Ruys: 'Een jaar na de invoering van de marktwerking bleek dat de prijzen waren gestegen met gemiddeld 10 procent. Sinds 2000 zijn de tarieven gedaald met 15 procent. Door de crisis zijn sommige kantoren onder de kostprijs gaan werken om hun personeel binnenboord te kunnen houden. Ik ben wel bezorgd of de prijzen soms niet te laag zijn. Notarissen moeten zich niet gek laten maken. Door de crisis is het aanbod afgenomen, maar dat hoort bij marktwerking.'

Waarvoor?

DGN is er voor alle consumenten die een notaris nodig hebben. 15 tot 20 procent van de bezoekers is op zoek naar de laagste prijs. De rest van de bezoekers zoekt naar een notaris in de buurt met een goede prijs-kwaliteitsverhouding. Inmiddels is de website uitgegroeid tot een online marktplaats voor notarissen.

Hoe?

Consumenten kunnen prijzen vergelijken, offertes opvragen en de reviews van cliënten vergelijken. Deelnemende kantoren kunnen inloggen en hun prijzen zelf kosteloos publiceren en aanpassen. Zo kan een kantoor aan het begin van de maand scherpe tarieven

op de site zetten om die weer te verhogen als de agenda voldoende gevuld is.

De software van DGN leidt offerteaanvragen automatisch door naar de betrokken kantoren, die via het DGN-systeem communiceren met de aanvragers. Consumenten kunnen de kantoren die op de site vermeld staan ook buiten de website om benaderen. Kantoren kunnen in dat geval andere tarieven hanteren dan zij op de site vermelden. Ruys: 'Bij vliegwinkel.nl betaal je ook lagere tarieven dan rechtstreeks bij KLM.'

Hoeveel?

Het goedkoopste abonnement kost 200 euro per maand en wordt duurder naarmate er meer aanvragen worden doorgeleid. Acht van de tien notariskantoren doen mee, zegt Ruys. En acht van de tien consumenten die een notaris zoeken, kijken eerst bij DGN. De website heeft 70.000 unieke bezoekers per maand. Bezoekers mogen maximaal drie offertes aanvragen.

Wat?

'Uit de reviews blijkt dat klanten erg tevreden zijn over de geleverde diensten. Dus ondanks de daling van de tarieven is de kwaliteit van het werk verbeterd. Deelnemende kantoren geven ons als rapportcijfer een 8,7', zegt Peter Ruys. Maar wat deelname oplevert voor de notariskantoren heeft hij niet onderzocht. Brigit Colaris van Westdam Netwerk Notarissen in Woerden: 'Ons werkgebied is Woerden met omliggende plaatsen. Ik moet het niet hebben van aanvragen buiten mijn regio.'

Ik ben buiten mijn regio niet bekend met de plaatselijke situatie en kan daarom niet werken tegen een laag tarief. De aanvragen kwamen bij ons kantoor vaak van mensen die bij meerdere kantoren offertes aanvroegen en puur voor het goedkoopste tarief gingen. Bij ons komt het meeste werk binnen via tussenpersonen die ons aanraden.'

Andere notarissen hebben betere ervaringen. Marcel Rompes van het gelijknamige kantoor in Nieuwerkerk aan den IJssel: 'Ik begon dit kantoor toen DGN net bestond. Het heeft ons ongelooflijk geholpen om te zorgen dat we klanten kregen. In de crisis zijn wij niet meegezakt met de prijzen. Daardoor krijgen wij nu nog maar drie tot vier aanvragen per dag binnen via DGN. Het merendeel van de klanten komt via mond-tot-mondreclame. En of klanten nu wel of niet een offerte aanvragen via DGN – ze betalen gewoon een vast tarief.' Diana Haak-Groot van Vivaldi Heerhugowaard: 'Vivaldi is het internetlabel van Actus Notarissen. Wij gebruiken het label alleen om de prijsbewuste klanten op de vastgoedmarkt te bereiken met een tarief waar de extra werkzaamheden worden bijgeplust. Bij Actus krijg je voor een hoger tarief meer service. Met Vivaldi werken wij sinds enkele jaren tot tevredenheid samen met DGN. Bij ons is het aantal vastgoedakten gestegen. Daar zijn wij heel blij mee.' Ook DGN ziet tekenen van herstel. Ruys: 'Het aantal aanvragen is in september met 30 procent gestegen. Met name voor de transport- en hypotheekakten en voor levenstestamenten.' Ruys is tevreden over wat de marktwerking heeft opgeleverd. 'Er is op het Europese continent geen beroepsgroep van zakelijke professionals die zo dynamisch omgaat met marktwerking en zo gebruikmaakt van online marktplaatsen als het Nederlandse notariaat. De Europese Commissie ziet Nederland als lichtend voorbeeld. Nu maar hopen dat het herstel van de markt snel doorzet.'

Waar?

www.degoedkoopstenotaris.nl

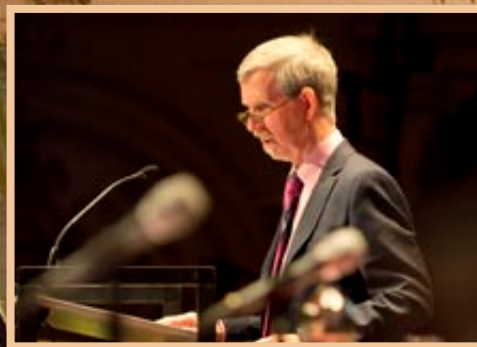
Wetenschappelijk congres 2013

'Alles klinkt mooier in het Concertgebouw'

4 oktober vond het wetenschappelijk congres van de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB) plaats in het Concertgebouw in Amsterdam. Een prachtige ambiance voor een even zo goed maatschappelijk onderwerp: 'Ouderen in veilige handen'. De dag werd afgetrapt door

KNB-voorzitter Franc Wilmink. Hij zei dat de overheid moet gaan zorgen voor een vangnet, want 'een fatsoenlijke rechtsbedeling door de overheid kan niet alleen aan de markt worden overgelaten. Sommige diensten lenen zich niet voor marktwerking.' Na zijn speech begon het congres pas 'echt'. Sprekers vanuit verschillende disciplines, afgewisseld door acteurs en twee jonge talentvolle musici, haakten vanuit hun eigen expertise aan op het onderwerp van de dag. Dit leverde na afloop veel enthousiaste reacties op. Een beeldimpresie.

TEKST Mechtelt Lindenhovius | FOTO'S Truus van Gog

Kees Blankman, dagvoorzitter: 'Gewogen intuïtie en gestolde ervaring zijn erg belangrijk.'

VIA-voorzitter Saskia van der Merwe: 'Beperkingen in cognitie geven grote kans op wilsonbekwaamheid.'

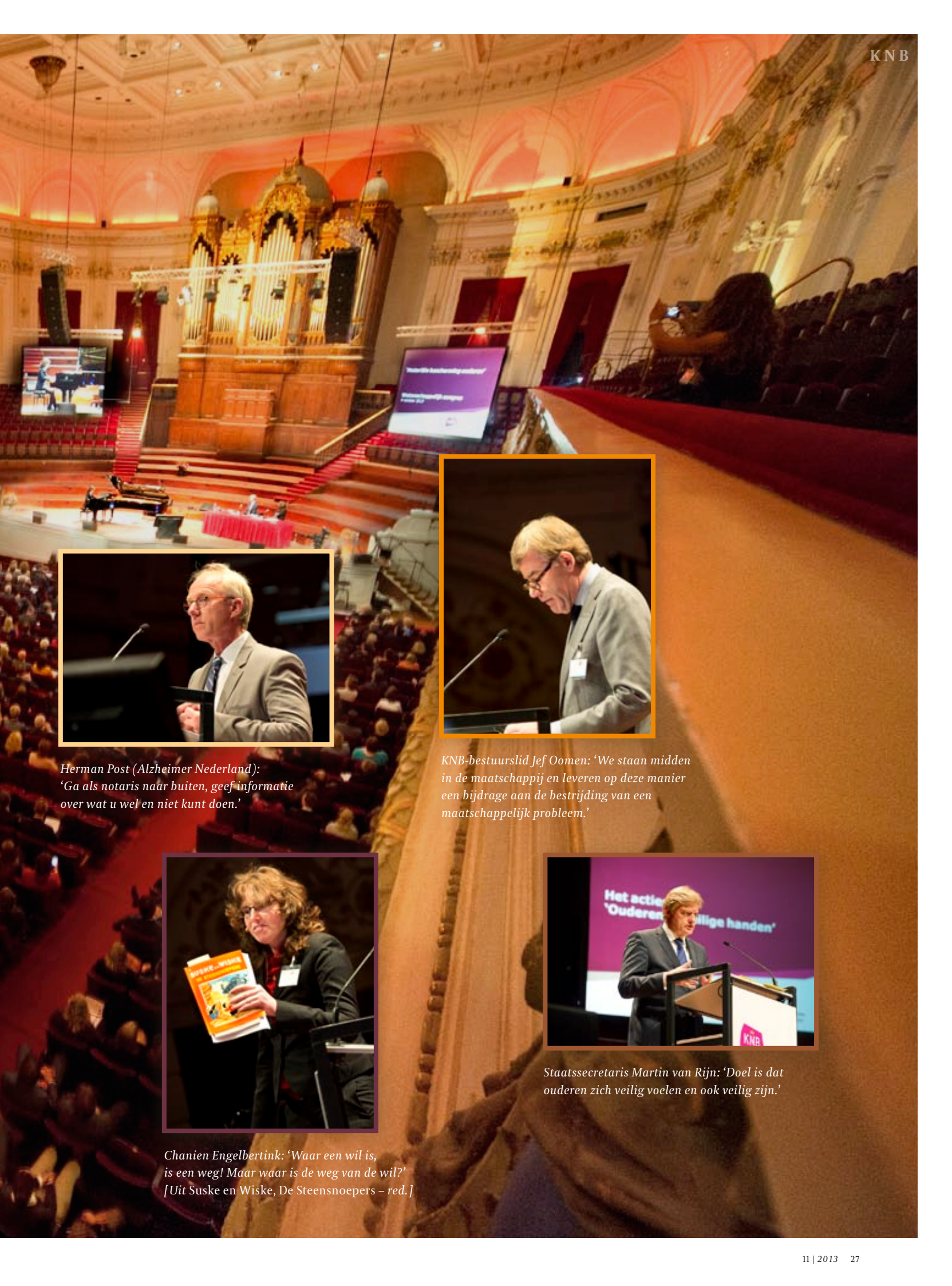
Aart Hendriks (KNMG):
'Wees voorzichtig met het delen van informatie.'

Onderzoekster Joske Kaljee van de Vrije Universiteit:
'Hebt u al een levenstestament?'

Wiesje van der Flier (VUmc Alzheimercentrum):
'Diagnose is het startpunt van de verdere ziekte. Zorg kan vanaf dan goed geregeld worden!'

Herman Post (Alzheimer Nederland):
 ‘Ga als notaris naar buiten, geef informatie
 over wat u wel en niet kunt doen.’

KNB-bestuurslid Jef Oomen: ‘We staan midden
 in de maatschappij en leveren op deze manier
 een bijdrage aan de bestrijding van een
 maatschappelijk probleem.’

Chanien Engelbertink: ‘Waar een wil is,
 is een weg! Maar waar is de weg van de wil?’
 [Uit Suske en Wiske, De Steensnoepers – red.]

Staatssecretaris Martin van Rijn: ‘Doel is dat
 ouderen zich veilig voelen en ook veilig zijn.’

En
verder:

*‘Ik heb
energie te
over, altijd
gehad’*

‘Ik ben natuurlijk wel een snuffelaar’

Na 28 jaar redactie, waarvan 12 jaar als voorzitter, neemt Martin-Jan van Mourik (70) afscheid van WPNR. Dat wordt 20 november gevierd met een speciaal symposium. Het afscheid gaat hem aan het hart, maar hij heeft genoeg te doen.

TEKST Henriette van Wermeskerken | FOTO Truus van Gog

‘**H**et WPNR is verreweg het meest gezaghebbende blad op privaatrechtelijk terrein. Ik heb er veel tijd aan besteed, gemiddeld zo’n anderhalf uur per dag. Schrijven – ik schreef meer dan driehonderd bijdragen –, lezen, contacten met mederedacteuren en anderen. Mooi werk, jammer dat het ophoudt. Dat gaat me wel aan het hart.’

TALENTEN

‘Ik heb een paar talenten: ik kan aardig schrijven en aardig praten. Aan die talenten heb ik mijn loopbaan als notaris en als hoogleraar te danken. Dat laatste ben ik overigens nog steeds, en ik werk ook nog steeds voor mijn oude notaris-kantoor. Nu als adviseur. Op mijn dertigste werd ik als hoogleraar gevraagd. Wetenschap en praktijk vullen elkaar aan, ik kan niet zeggen dat ik het één liever doe dan het ander. Als klein jongetje wilde ik al notaris worden. Eigenlijk zou ik mijn vader opvolgen, als notaris hier in Ravenstein. Dat het uiteindelijk Nijmegen werd, is goed, want daardoor heb ik mijn vleugels breder kunnen uitslaan. Mijn zoon volgde mij op in 2006.’

MIDDELEEUWS RONDEEL

‘Ik verveel mij nooit. Tegenwoordig word ik zeer in beslag genomen door het middeleeuws rondeel, dat ik sinds vorig jaar in mijn tuin aan het opgraven ben. Het vestingbolwerk is uit 1488. De restanten liggen onder een aarden bastion uit 1621, genaamd Famars. Ravenstein hoorde tot 1795 bij het Hertogdom Kleef. Waar de naam Famars vandaan komt, heb ik inmiddels uitgezocht. Charles de Levin,

heer van Famars, was een generaal van de Nederlandse “Staatse” Artillerie. Ik vond een afbeelding van hem, een schilderij uit ongeveer 1620, dat in het Rijksmuseum hangt. En wat zo leuk is: de schilder heet Van Ravesteyn. Zo vind ik steeds meer, ik ben natuurlijk wel een snuffelaar. Dat in mijn tuin iets lag, wist ik door eerder graafwerk, maar ik had toen geen tijd en het mocht ook niet van Monumentenzorg en de gemeente. Maar op een gegeven moment hield ik het niet meer en móest ik de spade ter hand nemen. Nu is het project ondergebracht in de Stichting Vestingwerken Ravenstein. Een archeoloog heeft onderzoek gedaan en we hebben een beleidsplan. Volgend jaar gaan we het rondeel verder uitgraven. We willen het zichtbaar, beleefbaar maken. Ook nu mag iedereen al komen kijken als mijn tuinhek openstaat. Archeologische belangstelling heb ik altijd gehad. Ik kom daarom graag in Rome. Zó fascinerend, daar lopen de tranen mij over de wangen.’

RAVENSTEIN

‘In Ravenstein ben ik geboren, getogen en nog steeds heel gelukkig. Mijn vrouw en ik kochten dit huis op het bastion in 1971. Mijn ouderlijk huis staat aan de andere kant van de vestingwal. Ik ken hier iedereen en er is geen bestuur waar ik niet in heb gezeten. Zo ben ik nu onder meer beschermheer van het Sint Barbaragilde, een schuttersgilde. Mijn moeder was beschermvrouw; ik ben haar opgevolgd. De gildencultuur is belangrijk in Brabant en Limburg. Een andere mooie functie: ik ben president voor het leven van het mede door mijzelf opgerichte gezelschap de Stamtafel. Al veertig jaar gaan we op

zondagmiddag na afloop van de mis om kwart over twaalf naar het café. Ouwehoeren en innemen. Tot half twee, dan gaan we weer naar huis. Het gezelschap bestaat overwegend uit mannen die hier net als ik zijn geboren. Of die hier zo’n twintig jaar wonen, dan begin je er een beetje bij te horen. Als ik vanuit het café, waarin ik in de oorlog geboren ben, naar buiten kijk, zie ik links de kerk, daar ben ik gedoopt, en rechts het stadhuis, daar ben ik getrouwd. Mijn leven ligt hier.’

EVENWICHT

‘Wie hard werkt, moet zorgen voor veel ontspanning. Ik ben extreem in wat ik doe, maar ik zorg altijd voor het evenwicht. Ik leef intensief. Ik heb energie te over, altijd gehad. Mijn vrouw is half Chinees. Haar vader, zoon van de burgemeester van Bandung, kwam in Nederland medicijnen studeren. Die afkomst heeft mij in contact gebracht met oosterse filosofieën, zoals Yin en Yang. Evenwicht in alles. Verder fascineert de deugdenfilosofie mij. Moed, wijsheid, rechtvaardigheid en matigheid, dat zijn de kardinale deugden. Daar probeer ik naar te leven. Van matigheid heb ik het minste, maar dat probeer ik dus te compenseren om een evenwicht te bereiken. Die deugden zie ik als ankers waar ik niet van afwijk. Voor alles wat ik doe geldt: kan ik het in overeenstemming brengen met de deugden? Daarnaast ben ik kritisch. Er is weinig dat ik zomaar aanneem. Bij ethische kwesties draait het eigenlijk om de vraag: deugt het, of deugt het niet? Zo simpel is het. Voor personen geldt dat ook. Iemand deugt, of niet.’ ■

VRAGEN STAAT VRIJ

In deze rubriek beantwoordt een panel van in- en/of externe deskundigen allerlei vragen van (kandidaat-)notarissen. Die kunnen gaan over arbeidsvoorwaarden, verzekeringen, de notariële praktijk of een ander onderwerp. Deze keer vragen over de wijziging van de Wet op het notarisambt (Wna) die 10 oktober door de Tweede Kamer is aangenomen. Het wetsvoorstel wordt nu voorgelegd aan de Eerste Kamer.

Madeleine Hillen
| Adviseur juridische
zaken KNB

Wat is dit voor wet?

‘In deze nieuwe wet, voorheen informeel bekend als de veegwet of de reparatiewet, staat een aantal wijzigingen op de Wna. Aanleiding is de “gewijzigde” regeling van de legalisatie van handtekeningen van notarissen. Van de gelegenheid is gebruikgemaakt om enkele andere technische aanvullingen en verbeteringen aan te brengen. Omdat er meer dan alleen technische wijzigingen in de wet staan, vond de Raad van State de naam “reparatiewet” niet passen. In de praktijk zal de notaris echter weinig merken van de aanpassingen in de wet.

Wat verandert er in de legalisatieprocedure?

‘In de praktijk verandert er niets. Waarom dan toch een wetswijziging? In het bij de evaluatiewet gewijzigde artikel 52 lid 3 Wna stond dat handtekeningen van notarissen door de KNB worden gelegaliseerd in plaats van door de presidenten van de rechtbanken. Dit vanwege de samenvoeging van de door de rechtbanken gehouden registers met betrekking tot notarissen tot één centraal register dat wordt beheerd door de KNB: het Register voor het notariaat. Artikel 52 lid 3 Wna van de evaluatiewet is echter nooit in werking getreden omdat het praktisch niet uitvoerbaar bleek de grote aantallen legalisaties allemaal bij de KNB

Wat verduidelijkt de wet als het gaat om de stageberekening?

‘De stageberekening wordt opnieuw beschreven. Kandidaat-notarissen kunnen straks gemakkelijker zelf beoordelen of zij voldoende werkervaring hebben om waar te nemen of om tot notaris te worden benoemd.

Wel staat er nog een aantal belangrijke punten in, zoals aanpassingen in de stageberekening. Nieuw is een – op verzoek van het Bureau Financieel Toezicht ingevoerde – hardheidsclausule bij de vervaltermijn voor het indienen van een klacht. In principe moet een klacht worden ingediend binnen drie jaar na het ontvangen van de stukken. De staatssecretaris heeft nu een bepaling opgenomen waardoor het mogelijk wordt om in zeer uitzonderlijke gevallen ook na drie jaar nog een klacht in te dienen. Verder wordt het voorschrift van artikel 51 Wna waarin staat dat stukken aan akten moeten worden gehecht met het zegel van de notaris – althans een afdruk daarvan – op verzoek van de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB) geschrapt.’ ■

te laten plaatsvinden. Ook zou het betekenen dat men toch nog langs de rechtbank in het eigen arrondissement moest als een apostille nodig was. Twee loketten in plaats van één dus. De nu voorgestelde regeling zorgt ervoor dat het mogelijk blijft om handtekeningen van notarissen te laten legaliseren bij de plaatselijke rechtbank. In verband echter met de gerechtelijke herindeling en de overgang naar de kamers voor het notariaat, moest de regeling technisch anders worden vormgegeven. En omdat nu op twee plaatsen de handtekeningen van notarissen en waarnemingsbevoegde kandidaten nodig zijn (bij de KNB voor het Register voor het notariaat en bij de rechtbanken ten behoeve van de legalisaties) was de recente deponeringsactie van de handtekeningen nodig.’ ■

In de oude formulering van de stageberekening zat een soort “Droste-effect” dat zorgde voor allerlei onoplosbare vragen. Daarom is nu gekozen voor een heldere formulering en gelijkshakeling van de normen voor benoeming tot notaris, voor de waarnemingsbevoegdheid en die voor het volbrengen van de stage. Het doel van de norm is echter onveranderd: ervoor zorgen dat zowel aspirant-waarnemers als aspirant-notarissen voldoende recente werkervaring bezitten om de taak goed te kunnen volbrengen.’ ■

VERENIGINGSNIEUWS

Register van mediators

De Federatie van mediatorsverenigingen, waar VMSN onderdeel van uitmaakt, richt per 1 januari 2014 een register in ter voorbereiding op de komst van het wettelijk register. Een groot deel van de VMSN-leden heeft zich reeds aangemeld en zal per 1 januari 2014 ingeschreven staan in dit register. Met de oprichting van de Federatie wordt het Nederlands Mediation Instituut (NMI) gereorganiseerd. Het NMI zal het register beheren en de controle van kwaliteitseisen toetsen. Voor vragen over de mogelijkheden voor toetreding tot dit register kunt u mailen naar info@vmsn.nl.

Eerste algemene ledenvergadering VOC

De VOC heeft op 26 september haar eerste ALV gehouden. Redmar Wolf hield na afloop van de ALV een lezing over het stemrechtloze aandeel. De levendige discussie tijdens deze lezing gaf aan dat dit een aansprekend onderwerp was.

De ledenvergadering stond in het teken van de eerste prille successen van de vereniging, zoals de goedbezochte workshops van Arnoud Wilod

Verprille en Paul Quist en de leergang 'Verdiept ondernemingsrecht', ontwikkeld door Barbara Bier voor Nyenrode Business Universiteit. De leergang loopt op dit moment nog steeds en de geluiden daarover zijn zeer positief. De VOC heeft zich de afgelopen periode ook gemengd in de discussie omtrent het centraal aandeelhoudersregister (CAHR). Door het bestuur werden diverse Tweede Kamerleden benaderd om duidelijk te maken waarom het CAHR juist bij het notariaat moet worden ondergebracht.

Congres NRS in teken van overdrachts- en omzetbelasting

Op 29 oktober 2013 vond het Najaarscongres van de NRS plaats. Het onderwerp was 'Vastgoed: overdrachts- en omzetbelasting'. Sprekers waren de hoogleraren Bart van Zadelhoff en Redmar Wolf. Gezien de diverse arresten van het Europese Hof van Justitie en de Hoge Raad, en juist in combinatie met het recente Vastgoedbesluit van 19 september 2013, was het een onderwerp met een hoge actualiteit. Aan het congres hebben 84 leden deelgenomen. Het congres werd voorafgegaan door de algemene ledenvergadering.

UITGELICHT

Nieuwe EPN/VFI-richtlijnen

De EPN heeft in samenwerking met de VFI, de branchevereniging van goede doelen, richtlijnen en checklists gemaakt die op 7 november zijn gepresenteerd. Deze zijn voor leden beschikbaar op de EPN-website.

De richtlijnen en checklists, gemaakt door de Commissie Richtlijnen van de EPN, gaan onder andere over het maken van een verklaring van erfrecht, de vereffening van een nalatenschap en over de afwikkeling van een nalatenschap waarbij een goed doel betrokken is. Doel van de richtlijnen is het onbegrip bij de afwikkeling van nalatenschappen dat soms tussen het notariaat en de goede doelen bestaat, weg te nemen door zo veel mogelijk op dezelfde manier te werken.

Voor vragen over de richtlijnen en checklists kunt u bellen naar Joline Kronenburg-de Jonge (EPN) 030 2595733 of Margreet Plug (VFI) 020 4229977.

CURSUSSEN

VASN: ALV en lezing Gemeenschappelijk landbouwbeleid

Datum: 8 april 2014

Tijdens de lezing wordt de stand van zaken in de Europese regelgeving richting 2015 toegelicht en wordt de juridisch-inhoudelijke kant praktisch benaderd. Hierbij kan gedacht worden aan de regeling Rood voor Rood en de overeenkomsten op provinciaal en gemeentelijk niveau. Uitsluitend voor VASN-leden.

VASN-cursus Inleiding in het agrarisch recht

Datum: 13 mei 2014

Een cursus over de basisbegrippen en fiscale regelingen in de notariële agrarische praktijk. Deze cursus is verplicht voor niet-juristen die de VASN Beroepsopleiding Agrarisch Recht willen gaan volgen. Ook voor (kandidaat-)notarissen en leden van de VASN is deze cursusdag geschikt als inleiding of opfriscursus.

VASN-cursus '... en wat als er nooit is verrekend?'

Datum: 10 juni 2014

Een cursus over het vaststellen van de vorderingen bij echtscheiding voor de situatie waarbij in de huwelijkse voorwaarden een verrekenbeding is

opgenomen dat tijdens het huwelijk nooit is uitgevoerd. Uitsluitend voor VASN-leden.

VASN Beroepsopleiding tot Agrarisch Specialist in het Notariaat

Datum: September/november 2014

VASN-cursus 'Agrarische bedrijfsoverdracht'

Datum: 11 november 2014

Een praktische cursus waarin zowel de civiele als fiscale onderwerpen worden behandeld. Uitsluitend voor VASN-leden.

VMSN-opleiding Legal mediation

Voorinschrijven voor de eerstvolgende opleiding is mogelijk door een mail te sturen naar info@vmsn.nl.

VMSN-vervolgopleiding

Datum: februari t/m juni 2014

Vrijblijvend voorinschrijven is mogelijk door een mail te sturen naar info@vmsn.nl.

VMSN: ALV en cursus 'Mediation... back to basic'

Datum: 27 maart 2014

Een opfriscursus voor VMSN-leden.

VMSN-cursus Alimentatierekenen

Datum: 16 september 2014

Tijdens de cursus gaan de deelnemers op de eigen laptop aan de slag met praktijkberekeningen. Uitsluitend voor VMSN-leden. De cursus is tevens onderdeel van de VMSN-vervolgopleiding tot Notariële Scheidingsbemiddelaar.

VMSN-cursus Valkuilen van het convenant

Datum: 2 oktober 2014

Tijdens deze cursus wordt het echtscheidingsconvenant civiel- en fiscaalrechtelijk doorgelicht. Uitsluitend voor VMSN-leden. De cursus is tevens onderdeel van de VMSN-vervolgopleiding tot Notariële Scheidingsbemiddelaar.

EPN/Grotius specialisatieopleiding Estate Planning

In maart 2014 zal de EPN/Grotius specialisatieopleiding Estate Planning weer van start gaan. De opleiding richt zich speciaal op (kandidaat-)notarissen, bank- en belasting(recht)juristen en andere juristen met minimaal drie jaar praktijkervaring, die zich intensief met estate planning bezighouden. Er worden 55 KNB- en EPN-punten toegekend. Voor meer informatie over de opleiding en inschrijving: www.grotiusacademie.nl.

Niet zenden,
maar vooral
ontvangen

Wist u dat de essentie van de HEMA-formule is, dat er van ieder artikel maar één soort is? Wilt u wat anders dan de HEMA biedt, dan gaat u naar een andere winkel. Die hebben naast de HEMA ook nog steeds bestaansrecht. Misschien een enigszins luchtige opening van deze column? Dat verhult dan de daadwerkelijke inzet van de KNB op dit onderwerp; het HEMA-initiatief wordt namelijk uitermate serieus genomen. Ten tijde van het schrijven van deze column wordt hard gewerkt aan het verzamelen van informatie daarover en op het moment van verschijnen van deze *Notariaat Magazine* zijn wellicht al acties ondernomen.

DIGITALE KAPSALONS

Waar ik met deze column aandacht voor vraag, is een fenomeen waarmee – althans in het notariaat – het HEMA-initiatief gepaard gaat (en niet voor het eerst). Het verschijnsel dat op allerlei digitale fora een bepaalde stemming gecreëerd wordt. Met forse onderbuikretoriek wordt het notariaat in een soort permanente trilstand gebracht. Waarna wordt geprobeerd de ontstane opschudding te gebruiken om het beleid over te nemen. Discussie en gedachtenuitwisseling op bijvoorbeeld LinkedIn vind ik een prima aanvulling op bestaande communicatie-

mogelijkheden. Het wordt echter anders als niet kwantificeerbare groepen bezoekers van deze – in de woorden van Youp van 't Hek – 'digitale kapsalons' het roer een andere kant op gaan duwen. De stand van het roer en de koers bepalen we namelijk via ringen en ledenraad. Nu weet ik wel dat deze organen de laatste jaren zich daarin niet als uiterst effectief hebben bewezen, maar dat proberen we nu te veranderen met het voorstel 'De Verbeterde Orde'. Eén van de voorstellen daarin is het regelmatig houden van regiobijeenkomsten. Niet om het verhaal uit Den Haag af te draaien, niet om u alleen maar te informeren, maar juist om naar uw ideeën en meningen te luisteren. Niet meer uitsluitend zenden, maar vooral ontvangen.

ENERGIE

Eerlijk gezegd had ik persoonlijk – hoewel nauw betrokken bij de totstandkoming van het voorstel – mijn twijfels over de regiobijeenkomsten. Er zijn er nu een paar gehouden en ik merk dat ik in mijn scepsis niet alleen sta: het merendeel van de leden die de bijeenkomsten bezoekt, is vooraf afwachtend en sceptisch. Maar de omslag in deze houding is treffend. Iedereen kan op de bijeenkomsten zijn mening geven, er wordt levendig gediscussieerd en er is een goede dialoog. Na afloop gevraagd naar hun mening zijn de deelnemers positief en optimistisch voor de toekomst. Ook mijn collega-bestuursleden en ik komen er vol energie vandaan. Dát is de vorm van democratie en ledeninbreng waar ik voor kies. ■

Franc Wilmink | VOORZITTER KNB

P.s. Onlangs werd het boek 'De Notaris in woord en beeld' door de Stichting tot Bevordering der Notariële Wetenschap gepresenteerd. Een *must have* voor iedereen in dit vak. Om in te lezen, te bladeren, én om te ontdekken hoe de publieke perceptie van ons beroep is en was. Leuk om te merken dat er soms ook niet eens zo heel veel nieuws onder de zon blijkt

Touwtje en ambtszegel niet meer verplicht

Voortaan mogen bijlagen aan akten worden gehecht zonder touwtje, etiket en zegel. Wel moeten de bladen van de akte en van de bijlagen goed aan elkaar worden bevestigd. De Tweede Kamer heeft het wetsvoorstel hiervoor in oktober aangenomen.

In artikel 51 eerste lid van de Wet op het notarisambt (Wna) staat dat stukken aan akten moeten worden gehecht met het zegel van de notaris, althans een afdruk daarvan. Hoe dat precies moet, schrijft de wet niet voor. Door de moderne hechtmechanieken is het voorschrift om stukken aan akten te hechten met het zegel achterhaald. Bovendien is dit arbeidsintensief. De KNB heeft er daarom bij het ministerie van Veiligheid en Justitie op aangedrongen dit voorschrift te schrappen. De Tweede Kamer is hiermee inmiddels akkoord gegaan. Aannemelijk is dat de Eerste Kamer het wetsvoorstel ook zal aannemen. Notarissen kunnen daarop vooruitlopend de bijlagen zonder zegel, etiket en touwtje aan de akten hechten.

MODERNE HECHTMECHANIEKEN

De Archiefwet- en regelgeving, die ook op het notariaat van toepassing is, geeft voorschriften voor deugdelijke hechtmechanieken. Men kan dus verschillende hechtmechanieken gebruiken, zoals piccoloringetjes en holnieten. Die mogen niet van metaal zijn, maar moeten van kunststof zijn. Sommige notarissen gebruiken een naaimachine om de bladen met katoenen draad aan elkaar te hechten. Doel blijft dat de bladen van de akte en van de bijlagen niet van elkaar kunnen worden gehaald.

Meer informatie: KNB, Lineke Minkjan,
telefoon 070 3307139 (l.minkjan@knb.nl)

Aannemelijk is dat de Eerste Kamer het wetsvoorstel ook zal aannemen.

Eerste kantoor over naar Centraal Digitaal Repertorium

Op 21 oktober is het eerste notariskantoor overgegaan naar het Centraal Digitaal Repertorium (CDR). Doordat het kantoor nu akten, repertoriumregels en aangiften overdrachtsbelasting digitaal kan versturen, hoeven er niet langer originele akten op papier naar de Belastingdienst te worden gestuurd. Halverwege 2014 moeten alle notariskantoren zijn aangesloten op het digitale systeem.

De KNB heeft de laatste jaren samen met de Belastingdienst en ICT-leveranciers hard gewerkt om dit digitale platform te realiseren. Die intensieve samenwerking maakt het mogelijk om een aantal processen binnen het notariaat te digitaliseren. Hierdoor zijn tijdrovende klussen, zoals het printen van het 'netrepertorium' en het jaarlijks opgeven van akte-aantallen, niet langer nodig. Ook zullen akten die ter registratie zijn aangeboden niet langer zoek raken of beschadigen.

MEEDENKEN

Bijzonder is dat veel notariskantoren tijdens het traject gebruik hebben gemaakt van de mogelijkheid om mee te denken over de opzet en werkwijze van dit platform. Zo ook het kantoor dat als eerste overging: Notariskantoor Novitas in Horst. Notaris Martijn Tolsma: 'Ik ben wel digitaal ingesteld dus vind het leuk dat wij nu als eerste over zijn. De samenwerking tussen de KNB, de Belastingdienst en de softwareleverancier Notis verliep en verloopt erg goed. Complimenten daarvoor. Tijdens het omzetten liepen we tegen een paar kleine problemen aan. Maar die konden meteen worden opgelost.' Tolsma is enthousiast over het nieuwe systeem. 'Het is snel. Helemaal als je ook gebruikmaakt van een versie die geïntegreerd is met software op het kantoor. En een belangrijk voordeel is natuurlijk dat de akten het kantoor niet meer verlaten. Heel fijn.'

'Heel fijn dat de akten het kantoor niet meer verlaten'

OVERGAAN OP CDR

In de periode van 21 oktober tot eind december 2013 zullen ruim dertig notariskantoren één voor één overgaan naar het digitale platform. Deze fase wordt tevens benut om alle stappen in dit proces te optimaliseren. De ervaringen van de testkantoren dragen hieraan bij. In het eerste halfjaar van 2014 gaan alle andere notariskantoren over naar het digitale systeem. Dit zal per regio van de Belastingdienst gebeuren. Op 1 juli 2014 zijn alle notariskantoren over naar het digitale platform.

Voor vragen over de overgang naar het digitaal platform kunt u terecht bij de helpdesk van de KNB, telefoon 070 330 71 35 (helpdesk@knb.nl)

Goede dienstverlening eindigt op papier

De kracht van het notariaat schuilt onder meer in het ondubbelzinnig vastleggen van afspraken. Woorden op papier. Maar, hoe belangrijk ook de akte, het is altijd een resultante van overleg. Waarmee we maar willen zeggen dat zonder een goed gesprek weinig tot stand komt.

...maar begint altijd met een goed gesprek

Hoewel van Antwerpen Accountancy al jaren uitsluitend voor het notariaat werkt, starten wij elke zakelijke relatie met een goed kennismakingsgesprek. Want wij willen u leren kennen, ons verdiepen in uw specifieke situatie. Zo kan uw kennismaking met ons een stevige basis vormen voor uw succesvolle toekomst. Waaraan wij graag ons steentje bijdragen. Dus vandaar deze uitnodiging: kom eens kennis met ons maken.

Van Antwerpen Accountancy verricht alle voor het notariaat van belang zijnde accountancy werkzaamheden. Daarnaast zijn wij graag een deskundig klankbord en adviseur bij reorganisaties, overnames, ondernemingsplannen enzovoorts. Bezoek ons op notarisaccountants.nl. Maar als u echt een goed gesprek wilt, dan maakt u een afspraak. Bel 088 - 454 00 00 en vraag naar J.C. (Hans) van Antwerpen RA.

van Antwerpen Accountancy

Kantoren te Den Haag en Breda, 088 - 454 00 00
www.notarisaccountants.nl

Eurocommissaris Viviane Reding bedankt het notariaat

‘U, als notarissen, hebt een geweldige bijdrage geleverd aan de totstandkoming van de interne markt. Daarvoor wil ik u danken.’ Dat zei Viviane Reding, Eurocommissaris Justitie, bij de conferentie die de Raad van Europese Notariaten (CNUE) op 25 oktober in Luxemburg had georganiseerd voor de Dag van het Civiele Recht.

‘We hebben regelingen gemaakt die bedrijven helpen over de grenzen handel te drijven, die consumenten helpen over de grenzen inkopen te doen, en die het mogelijk maken dat gezinnen door heel Europa kunnen wonen.

Het notariële beroep speelt daarbij een heel fundamentele rol. U levert uw diensten aan de Europese burgers en bedrijven’, aldus Reding. Zij bedankte het notariaat en wees op het belang van de Europese Erfrechtverordening. Die zal het leven vergemakkelijken van iedereen die is betrokken bij de afhandeling van één van de 450.000 erfenissen per jaar met een grensoverschrijdend aspect. CNUE-voorzitter Frank Molitor bood Reding vervolgens het boekje over de nieuwe Europese Erfrechtverordening aan, dat de CNUE zojuist had afgerond.

SEISMOGRAAF

De conferentie ging door met lezingen door tal van Europese specialisten uit notariaat, wetenschap en ambtenarij, gevolgd door rondetafeldiscussies. Om te beginnen over de Europese Erfrechtverordening. Wat zijn de eerste lessen? Volgens Kurt Lechner, notaris uit Duitsland en oud-Europarlementslid, is de verordening echt een nieuwe schepping en geen voortzetting van iets bestaands. Professor Christian Baldus noemde de notaris

een seismograaf van de maatschappij. Hij signaleert als het ware aardverschuivingen als cliënten met nieuw soort problemen op zijn kantoor komen. Die problemen maakt de notaris bij de wetgever bekend.

EFFECTIEVERE RECHTSPLEGING

Ten slotte kwam aan de orde hoe de notarissen een bijdrage kunnen leveren aan een effectievere rechtspleging voor de burger, bijvoorbeeld door samenwerking en kennisuitwisseling over de grenzen. Dit onderwerp werd eerder ook behandeld tijdens de seminars over de Europese Erfrechtverordening. Zo ook bij die in juni in Rotterdam.

Tijdens de conferentie vond ook een publieksbeurs plaats, waar het publiek informatie kreeg over het werk van notarissen. Voor Nederland gaf notaris Monique Rombouts voorlichting.

Meer informatie: KNB, Lineke Minkjan, telefoon 070 3307139 (l.minkjan@knb.nl)

KNB Cursusagenda

18 november 2013

Afwikkeling nalatenschap en testamenten, civiel en fiscaal

Inzicht krijgen in de civielrechtelijke en fiscale gevolgen van bij de boedelafwikkeling te maken keuzes.

20 november 2013

Fiscale actualiteiten

De docent biedt aan de hand van wetgeving, jurisprudentie, theorie en eventueel korte casusposities, praktijkgerichte informatie over een selectie van belangrijke fiscaal-juridische actualiteiten.

25 november 2013

De levensexecuteur/het levenstestament

Tijdens de cursusdag zal een breed scala aan onderwerpen de revue passeren, zowel de praktijk als de theorie erachter.

26 november 2013

Accountancy aspecten van de Flex-bv (NIEUW!)

Zorg dat u op de hoogte bent van de nieuwe regels van de flex-bv vanuit accountancy-perspectief.

28 november en 19 december 2013

Managen van verwachtingen

Deze training biedt praktische handvatten, tools en tips om de verwachtingen inzichtelijk te krijgen en te managen.

28 november 2013

Toegevoegde waarde van de notaris

U leert hoe u zich als notaris positiever kunt profileren. Deze training zal u helpen een meer gedreven en commerciële houding aan te nemen zowel binnen als buiten kantoor.

4 december 2013

Omzetbelasting onroerende zaken

Over onder meer de afschaffing van de integratieheffing en de overgangsregeling naar aanleiding van het arrest van de Hoge Raad van 22 maart 2013.

10 en 11 december 2013

Fiscale aspecten van echtscheiding

Tijdens de cursusdag biedt de docent aan de hand van theorie en casusposities praktijkgerichte informatie over de belangrijkste fiscaal-juridische onderwerpen.

Dit is slechts een selectie uit het totale cursusaanbod. Voor meer informatie, inschrijven en het complete opleidingsaanbod: KNB, cursussen en congressen, telefoon 070 3307125, cursussen@knb.nl of NotarisNet/Opleidingen.

Filmpjes over notariële onderwerpen op notaris.nl

Publiekssite notaris.nl is uitgebreid met tien filmpjes over notariële onderwerpen waar mensen in het dagelijks leven mee te maken krijgen.

De filmpjes geven in tweeënhalve minuut antwoord op de vragen: Wat regel ik hiermee? Wanneer moet ik mij hiermee bezighouden? Welke keuzes heb ik? Wat moet ik beslissen? Hoe kan ik dit regelen? En wat doet de notaris? De eerste filmpjes over de (notariële) volmacht, het levenstestament, het testament,

geregistreerd partnerschap en wat je moet doen als je een erfenis ontvangt, stonden er in oktober op. Ook over het kopen en verkopen van een huis, trouwen en het samenlevingscontract verschijnen in november filmpjes. In totaal zullen er zo'n tien varianten op notaris.nl komen. De filmpjes zijn via een hyperlink ook op uw eigen website te tonen.

Meer informatie: KNB, Annelies van der Laan, telefoon 070 3307169 (a.vanderlaan@knb.nl)

De eerste filmpjes stonden in oktober op notaris.nl.

Met welke vraag kan ik bij de afdeling Praktijkuitoefening terecht? En wat doet de afdeling Communicatie? Elke maand vertelt een medewerker van het KNB-Bureau over zijn/haar werk, uitdagingen en drijfveren. Deze maand **Angélica Negro**, secretaresse.

Wie is Angélica Negro?

'Ik ben dertien jaar notarieel secretaresse geweest bij De Brauw en bij Loyens. Daarna wilde ik wat anders. Na een halfjaar buitenland, secretaresse bij de NMa en de advocatuur, ben ik hier terechtgekomen. Best wel gek, het oude notariële, maar nu vanuit een andere invalshoek.'

Waar hou je je wekelijks mee bezig?

'Ik notuleer wekelijks het MT. Dat doe ik ook eens in de maand bij het bestuur. Daarnaast hou ik de communicatiemailbox in de gaten. We krijgen dagelijks zo'n vijftien vragen daarin binnen. Die beantwoorden we zelf of we sturen ze door. Mijn notariële achtergrond komt hierbij goed van pas. Ook doe ik veel facilitaire zaken, zit ik bij het overleg van de afdeling Elektronische Media en doe ik de ondersteuning voor ECH. Een enorme diversiteit in werkzaamheden dus.'

Waar haal je voldoening uit?

'Die diversiteit spreekt me erg aan. Een leuke mix tussen organisatie en inhoudelijk werk. Vooral het notuleren van het bestuur vind ik een uitdaging. Daar heb ik soms wel het 'glad ijs-gevoel'. Het is een moeilijke vergadering om te notuleren, maar tegelijkertijd leer ik er ook het meeste van.'

Grootste professionele uitdaging?

'Om alle ballen in de lucht te houden. Het zijn veel verschillende dingen en je moet snel schakelen tussen inhoudelijk en dan weer heel

Close up

praktisch werk. Soms zou ik wel wat meer mijn grenzen moeten stellen, dat is een aandachtspuntje voor mezelf. Daarnaast is qua KNB-organisatie het verder stroomlijnen van de nieuwe secretaressepool wel een puntje. Door die reorganisatie zitten we nu "dichter op elkaar", maar in de echte opvang van elkaars werkzaamheden is nog wel een slag te maken. Maar ik geloof er wel in!'

Wat doe je na je werk?

'Hardlopen, ga graag naar het theater en eens in het jaar zoek ik mijn roots op in Italië. En ja, verder het huishouden en zo. Ik woon sinds kort samen, dus...'

Als ik niet voor de KNB zou werken, dan was ik...?

'Logischerwijs een andere juridische secretaressefunctie, maar als ik het 'anders' gedaan zou hebben: iets met taal en kinderen. Een tijdje geleden liep ik een dag mee met een logopediste, dus wie weet? Maar op korte termijn zie ik dat niet gebeuren.'

Schorsing ex artikel 26 lid 1 sub c Wna heeft onmiddellijke werking; de KNB kan niet tegen de beslissing van de kamer van toezicht in beroep.

Uitspraak: *niet ontvankelijk*

Casus

Het Openbaar Ministerie heeft de notaris vervolgd wegens onder andere het misdrijf valsheid in geschrifte, gepleegd in 2004, bestaande uit – kort gezegd – het antedateren van een koopakte van roerende goederen (om een bodembeslag van de fiscus te ontgaan). Bij vonnis in 2010 heeft de rechtbank de notaris vrijgesproken van de hem tenlastegelegde feiten. In hoger beroep heeft het gerechtshof in 2012 het tenlastegelegde feit, voor zover betreffende de valsheid in geschrifte, bewezen verklaard, de notaris strafbaar geoordeeld en een taakstraf van 180 uur opgelegd. De notaris is in cassatie gegaan tegen het arrest van het hof.

De Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB) baseert het verzoek tot schorsing op het op 1 januari 2013 vernieuwde artikel 26 lid 1 sub c Wet op het notarisambt (Wna). Op grond van deze bepaling *moet* de notaris geschorst worden, nu hij bij een nog niet onherroepelijk geworden rechterlijke uitspraak wegens een misdrijf veroordeeld is. Deze bepaling verplicht de voorzitter van de kamer voor het notariaat dus in de visie van de KNB tot een schorsing. Dat het arrest van het hof dateert van voor de inwerking-treding van de (thans geldende) Wna doet daaraan volgens de KNB niet af, nu de wettekst duidelijk is en spreekt van een notaris die ‘is veroordeeld’. Subsidiair voert de KNB aan dat de gedraging van de notaris van zo ernstige aard is (‘antedateren is een “doodzonde” voor een notaris’) dat gezien het ernstige vermoeden van gegrondheid van de klacht en de vrees voor benadeling van derden een schorsing als ordemaatregel geboden is.

De notaris voert onder andere aan dat het niet zo kan zijn dat een ordemaatregel die zozeer het karakter van een sanctie en zo verstreckende gevolgen heeft als een schorsing, opgelegd kan worden voor strafrechtelijke veroordelingen die voor de inwerking-treding van de wet zijn uitgesproken. Dit zou in strijd zijn met het bepaalde in artikel 7 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden (EVRM). De notaris betwist dat artikel 26 Wna geen beoordelingsvrijheid aan de voorzitter van de kamer voor het notariaat laat. Hij voert daartoe aan dat artikel 26 Wna niet alleen in strijd is met artikel 7 van het EVRM, maar ook met het bepaalde in artikel 6 van dit verdrag vanwege strijdigheid met de onschuldpresumptie zoals die in artikel 6 lid 2 EVRM is opgenomen.

De kamer van toezicht vindt dat een maatregel die zozeer het karakter van een sanctie heeft, voorzienbaar behoort te zijn (vergelijk EHRM 17 september 2009). Een uitleg als de KNB voorstaat, betekent immers ook dat in alle zaken waarin notarissen een gewoon rechtsmiddel tegen een veroordelend vonnis uitgesproken voor 1 januari 2013 hebben ingesteld, de notaris geschorst zou moeten worden, terwijl de notaris op het tijdstip van instellen van het rechtsmiddel met die ordemaatregel geen rekening heeft kunnen houden. Een zodanig gevolg kan niet de bedoeling van de wetgever geweest zijn. Alleen al het feit dat de wetgever hoger beroep tegen de beslissing van de voorzitter heeft toegelaten – artikel 27 lid 2 Wna (het hoger beroep) wordt in artikel 26 lid 2 Wna van overeenkomstige toepassing verklaard – geeft aan dat in artikel 26 lid 1 Wna een in hoger beroep te toetsen bevoegdheid aan de voorzitter wordt toegekend. Hoger beroep zou immers geen zin hebben, indien de voorzitter niet anders kan doen dan na constatering van een nog niet onherroepelijk vonnis (waarom trent geen misverstand kan bestaan) te schorsen. De kamer wijst het verzoek tot schorsing af.

Het Hof Amsterdam komt tot het volgende oordeel:

De KNB is niet-ontvankelijk in haar hoger beroep. Artikel 26 lid 2 verklaart met betrekking tot hoger beroep artikel 27 leden 2 en 3 Wna van overeenkomstige toepassing. Uit deze wetteksten volgt dat enkel de notaris tegen een beslissing van de voorzitter als bedoeld in artikel 26 lid 1 Wna in beroep kan komen. De bepaling in de tweede volzin van artikel 107 lid 1 Wna dat in alle gevallen de KNB en het Bureau Financieel Toezicht voor wat betreft de mogelijkheid beroep in te stellen als klager worden aangemerkt, doet hieraan niet af, nu de toepasselijk-verklaring van (onder meer) artikel 107 Wna is beperkt tot de behandeling van de zaak bij de kamer en het hof en dus niet ziet op de mogelijkheid beroep in te stellen en de wijze waarop dat moet gebeuren. Die kwesties zijn in het eerste lid van artikel 107 Wna geregeld (met een andere appeltermijn dan in artikel 27 lid 2 Wna). Bovendien zou de mogelijkheid van beroep door de KNB en het BFT tegen een beslissing van de voorzitter als bedoeld in artikel 26 lid 1 Wna ook niet passen in het stelsel van de wet. Immers, stel dat het hof de beslissing van de voorzitter zou vernietigen en, opnieuw beslissende, alsnog de verzochte schorsing zou uitspreken, dan zou die beslissing van het hof op grond van de toepasselijk verklaarde tweede volzin van artikel 27 lid 1 Wna vervolgens weer aan het oordeel van de kamer voor het notariaat zijn onderworpen en het oordeel van de kamer zou dan weer in appel aan het hof kunnen worden voorgelegd. Een dergelijke rechtsgang kan door de wetgever niet zijn beoogd. Wat betreft de toepasselijkheid van artikel 26 lid 1 sub c Wna bepaalt het hof dat nu de wetgever met betrekking tot dit artikel niet heeft voorzien in een overgangsregeling, dit artikel onmiddellijke werking heeft.

*De notariskamer verklaart de KNB niet-ontvankelijk
Gerechtshof Amsterdam (notariskamer),
1 oktober 2013*

Opmerking

Deze uitspraak geeft duidelijk aan dat de wet tekortschiet wat betreft het zelf-reinigend vermogen van het notariaat. Verder geeft deze uitspraak aan dat aan de KNB (en ook het BFT) geen bevoegdheden toekomen om in het geval dat de voorzitter van de kamer voor het notariaat zijn of haar taak onvoldoende uitvoert, op te treden. Dat is in dit geval evident nu het gerechtshof in de uitspraak, anders dan de voorzitter van de kamer voor het notariaat, wel duidelijk aangeeft dat artikel 26 lid 1 sub c Wna bij gebrek aan overgangsrechtelijke bepaling directe werking heeft en dus moet worden toegepast.

De kandidaat-notaris en notaris adviseerden onjuist en te summier over de gevolgen van de verdeling.

Uitspraak: *(deels) gegrond onder oplegging van de maatregel van waarschuwing*

Casus

Erflaatster en Z waren samen eigenaar van een woning. Erflaatster heeft het vruchtgebruik van haar helft van de woning gelegateerd aan Z; enig erfgenaam is klager, broer van Z. In een e-mailbericht aan klager schrijft de kandidaat-notaris dat, nu Z te kennen heeft gegeven de hele woning op haar naam te willen hebben, de woning geheel aan Z wordt toegedeeld en dat ook de helft van het huis (van klager) op haar naam wordt gezet. Verder heeft zij (nogmaals) geschreven dat nu klager recht heeft op de helft van het huis en ook van de andere bezittingen en schulden van Z, klager een vordering op zijn zuster ter waarde van de erfenis van zijn zuster verkrijgt. De kandidaat-notaris stuurt de concept-akte van verdeling van de nalatenschap van erflaatster aan klager en geeft aan dat de woning en alle andere bezittingen en schulden aan Z worden toegedeeld en dat Z aan klager diens erfdeel in de nalatenschap van erflaatster als renteloos geldbedrag schuldig blijft. Klager gaat akkoord en de akte wordt verleden.

Volgens klager hebben zich feiten of omstandigheden voorgedaan waardoor hij tot de overtuiging is gekomen dat hij zonder nadeel voor hemzelf de akte van verdeling kon ondertekenen en de verplichtingen die daaruit voor hem voortvloeiden op zich kon nemen. Daarbij hebben verweersters (de notaris en de kandidaat-notaris) hem misleid en onvoldoende geïnformeerd, omdat zij partij hebben gekozen voor Z. De notaris betwist dat zij Z hebben bevooroordeeld, dat zij klager onjuist hebben ingelicht en hem de consequenties van de diverse handelingen niet zouden hebben uitgelegd, en stellen dat klager niet is benadeeld door de gekozen constructie.

De kamer voor het notariaat komt tot het volgende oordeel: Op grond van artikel 43 Wna juncto artikel 5 Verordening Beroeps- en gedragsregels 2011 is de notaris verplicht om voorafgaand aan het verlijden van een akte partijen zo nodig te wijzen op de gevolgen die voor een of meer van hen uit de inhoud van de akte voortvloeien. Er blijkt niet dat verweersters in de periode vóór ondertekening van de akte klager daadwerkelijk hebben gewezen op het feit dat hij daarmee zijn eigendomsrecht op een deel van de woning prijs gaf voor een niet door zekerheid gedekte geldvordering op Z. Verweersters stellen dat zij klager voldoende hebben voorgelicht en dan met name omtrent de zekerheidsstelling van zijn vorderingsrecht en verwijzen daartoe naar een e-mail aan klager, waarin onder meer het volgende vermeld staat: 'Verder was in [erflaatsters – red.] testament geregeld dat Z geen zekerheid hoeft te stellen. Dit betekent dat u niet van Z kunt eisen dat zij garandeert dat uw erfdeel intact blijft.' Dit schrijven is echter gedateerd ruim anderhalfjaar na ondertekening van de akte van verdeling. Maar bovendien gaat dit verweer voorbij aan het klachtwaardige van het advies van verweerders, te weten dat zij nagelaten hebben klager erop te wijzen dat hij zekerheid had kunnen bedingen bij toedeling van zijn deel van de woning aan Z tegen verkrijging van

een renteloze geldvordering op Z. Dat in het testament was geregeld dat Z geen zekerheid hoefde te stellen, is in dit verband niet relevant, aangezien er nu juist een regeling werd getroffen die afweek van het in het testament geregelde. Ter zitting erkende de kandidaat-notaris desgevraagd dat klager na het tekenen van de akte van verdeling 'slechter af was' dan indien het testament van erflaatster zou zijn uitgevoerd. Nu de kandidaat-notaris handelde onder verantwoordelijkheid van de notaris en klager gezien het bovenstaande onjuist is geadviseerd, heeft ook de notaris onzorgvuldig jegens hem gehandeld. Dit klachtonderdeel zal daarom jegens beide verweerders gegrond worden verklaard. Volstaan kan worden met de maatregel van waarschuwing, aangezien het advies niet opzettelijk of grovelijk nalatig onjuist is gegeven, maar naar het oordeel van de kamer eerder lichtvaardig of als gevolg van ondeskundigheid.

De kamer verklaart de klacht (het besproken onderdeel) gegrond en legt de maatregel van waarschuwing op Kamer voor het notariaat Amsterdam, 25 juni 2013

Opmerking

Deze casus geeft aan hoe belangrijk het is om de belangen van alle partijen in het oog te houden en te behartigen, hoe graag de notaris de 'deal' ook wil sluiten. Juist als de opdracht en/of een bepaald voorstel van één van partijen komt, moet de notaris extra alert zijn om de andere partij volledig en juist te informeren.

Op NotarisNet zijn naast bovenstaande uitspraken ook andere tuchtuitspraken te lezen. Nadere informatie: KNB, Willem Geselschap, telefoon 070 3307133 (w.geselschap@knbnl)

PERSONALIA

Adriaan Rothfus

Recent benoemd tot notaris

Utrecht (protocol mr. L.J. Begheijn) m.i.v. datum beëdiging **mr. A.M.Th. Rothfus**, kandidaat-notaris (1988).

Aangewezen tot toegevoegd notaris

Leeuwarden (protocol mr. P.A. van Dijk) m.i.v. datum beëdiging **mr. J. Dolstra**.

Ervol ontslag op verzoek

Mr. G.C.H. Vos, notaris te *Zaltbommel*, m.i.v. 1 november 2013.

Toewijzing protocol

De staatssecretaris van Veiligheid en Justitie heeft op grond van artikel 15 van de Wet op het notarisambt besloten het protocol en de overige notariële bescheiden van:

mr. J.W.P.M. Akkermans, tot 15 april 2013 notaris te *IJsselstein*, m.i.v. 1 oktober 2013 toe te wijzen aan **mr. A.J. Blokhuis**, notaris te *IJsselstein*;

mr. V.K. Kuijvenhoven, tot 15 april 2013 notaris te *Haarlemmermeer*, m.i.v. 1 oktober 2013 toe te wijzen aan **mr.**

C.F. Tasserou, notaris te *Haarlemmermeer*; mr. B. van der Deijl, tot 1 mei 2013 notaris te *Amersfoort*, m.i.v. 1 november 2013 toe te wijzen aan **mr. G.P.N. van der Brug**, notaris te *Amersfoort*;

mr. P.H. Greving, tot 1 oktober 2013 notaris te *Etten-Leur*, m.i.v. 1 december 2013 toe te wijzen aan **mr. R.G.P.M. van den Eijnden**, notaris te *Etten-Leur*.

Overleden

Op vierenzestigjarige leeftijd op 16 oktober 2013 de heer **O.J.A.M.J. Dierckxsens**, oud-notaris te *Kaatsheuvel*.

Of u worst lust

‘Goedemiddag, kunt u mij vertellen waar ik de testamenten kan vinden?’
 ‘Derde gangpad aan uw rechterkant, naast de Jip-en-Jannekechampagne.’
 ‘Dank u wel. Mag ik ook een kortingssticker plakken op de testamenten?’
 ‘Ja hoor, en als u nog even wacht: in de feestmaand december is het drie halen twee betalen. Nog meer voordeel. En wist u dat u bij iedere akte een stempel krijgt en een volle stempelkaart recht geeft op een overheerlijke worst?’
 ‘Nee, daar was ik niet van op de hoogte. Hartelijk dank voor deze nuttige informatie. Dan kom ik in december terug, dan koop ik meteen een samenlevingsovereenkomst voor mijn neefje die volgend jaar gaat samenwonen. En ik koop twee testamenten, één voor mijn man en één voor mijzelf. Het testament voor mijn man kan ik dan met pakjesavond geven. Dan maak ik er een surprise van en dan eten we de gratis worst op pakjesavond met hutspot. Kunt u het samenlevingscontract inpakken?’
 ‘Nee, wij pakken niet in. Wij verkopen wel inpakpapier. U vindt inpakpapier in het volgende gangpad aan uw linkerkant, naast de wattenstaafjes.’

‘Dank, dan pak ik het thuis wel zelf in en doe er een strikje om. Wat een origineel cadeau. Normaal geef ik een bloemetje of waxinelichtjes. Ik hoop niet dat iemand anders op hetzelfde idee komt. Is het trouwens houdbaar?’
 ‘Bedoelt u de akten of de worst?’
 ‘Beide.’
 ‘De worst is houdbaar tot januari 2018. En de akten. Geen idee, staat het niet op de verpakking?’
 ‘Nee, kan het niet vinden. Misschien mag je dat ook wel niet verwachten voor zo’n prijs. Het is ook meer een aardigheidje.’
 ‘Misschien weet mijn collega het bij de klantenservice.’
 ‘Ok, dank voor uw hulp. En dan nog één vraagje: waar vind ik de correctiestiften?’

Drie kandidaat-notarissen schrijven bij toerbeurt de Kanocolumn. Elke maand doet een van hen verslag van de belevenissen en ervaringen als kandidaat-notaris. Om vrijuit te kunnen schrijven, ondertekenen ze de column slechts met ‘Kano’.

M-AOV DÉ ARBEIDSONGESCHIKTHEIDS- VERZEKERING VOOR U!

Arbeidsongeschiktheid heeft een grote impact op uw leven en carrière. Weet u wat er gebeurt met uw inkomen als u door omstandigheden niet meer kunt werken? Een arbeidsongeschiktheidsverzekering (AOV) kan uw wegvallende inkomen (deels)opvangen. Mutsaerts helpt met persoonlijk en onafhankelijk advies afgestemd op u en de specifieke karakteristieken van uw beroepsgroep. Voor iedere advocaat die het goed wil regelen!

Naast het geven van advies ontwikkelt Mutsaerts voor advocaten speciale verzekeringen. Onze adviseurs weten wat er in uw branche speelt en nemen geen genoegen met standaardoplossingen. Met onze M-AOV bieden wij een AOV met uitgebreide voorwaarden en met verreweg de scherpste premiestelling. Afhankelijk van de aanvangsleeftijd, scheelt u dit 25 tot 70% over de gehele looptijd.

Onze M-AOV is een collectieve verzekering specifiek voor de advocatuur en notariaat en is exclusief verkrijgbaar bij Mutsaerts. De belangrijkste voordelen:

- Beroepsarbeidsongeschiktheid gedurende de hele looptijd.
- Ongekend scherpe premies.
- Mogelijkheid tot meeverzekeren van vaste lasten.
- Zowel individueel mogelijk als op collectieve basis voor alle partners.
- Hoge verzekerde bedragen mogelijk (maximaal 350.000 euro op jaarbasis).
- Mogelijkheid eindleeftijd tot 67 jaar.

Natuurlijk staan onze medewerkers altijd voor u klaar om uw vragen te beantwoorden. Om uw specifieke situatie goed te bekijken. Neem gerust contact met ons op.

M-VERZEKERINGEN
EXCLUSIEF VOOR ADVOCATEN, NOTARISSSEN, GERECHTSDEURWAARDERS EN ACCOUNTANTS

M-verzekeringen is een product van Mutsaerts

Ringbaan West 240 • Tilburg • T 013 594 28 28 • info@mutsaerts.nl • www.mutsaerts.nl

Nu is er de *BNA*App!

BNA Bureau Notariaat & Advocatuur Meesters in Accountancy

Accountancy is ons vak
het Notariaat ons specialisme

Grootmeester

BNA is in 1987 als administratiekantoor voor het notariaat begonnen. Nu ruim 25 jaar later zijn wij uitgegroeid tot de grootste branche-accountant binnen het Notariaat. Bureau Notariaat & Advocatuur is:

- Financiële administratie
- Fiscaal advies & aangiften
- Bedrijfsvergelijking
- Managementinformatie
- Jaarrekening & advies
- Salarisadministratie
- Hulp bij ontslagprocedures
- Opvolging & ondernemingsplannen

Wij helpen u graag bij het tactisch schaakspel dat de notariële onderneming tegenwoordig is. Wij zijn uw Branche-Accountant!

Oude Utrechtseweg 26-28
3743 KN Baarn

Postbus 1008
3740 BA Baarn

T (035) 693 64 44

F (035) 693 95 55

info@bna-lodder.com
www.deNotarisPraktijk.nl